

3.123.
S Z A K K É P Z É S I K E R E T T A N T E R V
a(z)
35 841 02
TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐ
SZAKKÉPESÍTÉS-RÁÉPÜLÉSHEZ

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet, és
- a(z) 35 841 02 számú, Tehergépkocsi vezetőmegnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés-ráépülés alapadatai

A szakképesítés-ráépülés azonosító száma: 35841 02

Szakképesítés-ráépülés megnevezése: Tehergépkocsi-vezető

A szakmacsoport száma és megnevezése: 13. közlekedés

Ágazati besorolás száma és megnevezése: XL. Közlekedés, szállítmányozás és logisztika

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 0,5 év

Elméleti képzési idő aránya: 70%

Gyakorlati képzési idő aránya: 30%

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkülső iskolai végzettség

Bemeneti kompetenciák: „B” kategóriára érvényes vezetői engedély

Szakmai előképzettség: 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet 1. mellékletének 2.2.5. pontjában meghatározott szakmacsoportokban megszerzett végzettség.

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek

Pályaalkalmassági követelmények: -

IV. A szakképzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Ezen túl az alábbi tantárgyak oktatására az alábbi végzettséggel rendelkező szakember alkalmazható:

Tantárgy	Szakképesítés/Szakképzettség
Közlekedési alapismeretek	<p>Az <i>Alapelvek a közlekedésiben</i> tantárgy oktatásához a 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet előírása szerinti "Közlekedési ismeretek" tantárgy oktatására szóló jogosultság.</p> <p>Az infokommunikáció és közlekedésföldrajz tantárgy tanításához:</p> <p>Bármely egyetem közlekedés karán szerzett</p> <ul style="list-style-type: none">- közlekedésmérnöki oklevél és e mellett tanári oklevél;- műszaki szakoktató;- közlekedési műszaki tanár, <p>valamint szakmai ismeretekkel rendelkezik a tantárgy ismeretanyagáról és ismeri azok oktatási módszereit.</p>
Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek	<p>A 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet előírása szerinti „Műszaki ismeretek” tantárgy oktatására szóló jogosultság.</p>
Rakodás és rakományrögzítés	<p>A 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet előírása szerinti, „C” kategóriás gyakorlati oktatásra jogosító „Járművezetési gyakorlat” szakos szakoktatói oklevél illetve 2 éves szakmai gyakorlat, valamint bármely egyetem vagy főiskola közlekedés karán szerzett, közlekedésmérnöki oklevél;</p> <ul style="list-style-type: none">- közlekedésmérnök-tanári oklevél,- közlekedési műszaki tanár és legalább 2 éves szakmai gyakorlattal, <p>valamint szakmai ismeretekkel rendelkezik a tantárgy ismeretanyagáról és ismeri azok oktatási módszereit.</p>
Egészség-, munka és tűzvédelem	<p>A Nemzeti Közlekedési Hatóság által kiadott, hatályos „Tantervi és Vizsgakövetelmények az autóbuszvezetői és a tehergépkocsi-vezetői alap- és továbbképzési képesítésre felkészítő szaktanfolyamok számára” szerint előírt képesítések valamint szakirányú szakmai gyakorlat megléte.</p>

Előírások alkalmazása	A Nemzeti Közlekedési Hatóság által kiadott, hatályos „Tantervi és Vizsgakövetelmények az autóbusszvezetői és a tehergépkocsi-vezetői alap- és továbbképzési képesítésre felkészítő szaktanfolyamok számára” szerint előírt képesítések valamint szakirányú szakmai gyakorlat megléte.
Veszélyhelyzetek	A 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet előírása szerinti „C” kategóriás „Járművezetési gyakorlat” oktatására szóló jogosultság.
Tehergépkocsi vezetés	A 24/2005. (IV.21.) GKM rendelet előírása szerinti „C” kategóriás „Járművezetési gyakorlat” oktatására szóló jogosultság.

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (szvk) tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak:

„C” kategóriás oktató tehergépkocsi (A 24/2005. GKM rendelet 5. és 6. számú melléklete szerint)
Raklapok
Küldeménydarabok
Villás kézi raklapemelő (béka)
Rakományrögzítő eszközök
Kéziszerszámok
Egyéni védőfelszerelések
Tűzvédelmi és munkabiztonsági eszközök
Korszerű szimulátor berendezés

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre:

Számítógép
Projektor
Fali tablók
Jármű-makett
Lámpa-makett

V. A szakképesítés-ráépülés óraterve nappali rendszerű oktatásra

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszama 0,5 évfolyamos képzés esetén: 560 óra (16 hét x 35 óra)

A szakképző iskolai képzés összes szakmai óraszama szabadsáv nélkül 0,5 évfolyamos képzés esetén: 504 óra (16 hét x 31,5 óra)

1. számú táblázat
A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszámja

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	Elméleti heti óraszám	Gyakorlati heti óraszám
	Összesen	22	9,5
	Összesen	31,5	
12062-16 Közlekedési ismeretek	Alapelvek a közlekedésben	1	0
	Infokommunikáció	1	0
	Közlekedés-földrajz	1	0
12064-16 Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek	Gépjárművek szerkezetana	5	0
	Gépjárművek szerkezetana gyakorlat	0	2
11976-16 Rakodás és rakományrögzítés	Rakományok rögzítése a közúti szállításban	4	0
	Rakodás és rakományrögzítés a közúti szállításbanyakorlat	0	1
11747-16 Egészség-, munka -és tűzvédelem	Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	1	0
	Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei	1	0
	Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei, gyakorlat	0	1
12066-16 Előírások alkalmazása	Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	2	0
	Felelősségi körök az áru fuvarozásban	1	0
12063-16 Szakmai idegennyelvi ismeretek (válsztható)	Az angol vagy német nyelv alapjai	2	0
	Tehergépkocsivezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	2	0
12065-16 Veszélyhelyzetek	Emberi tényezők, Elsősegélynyújtási feladatok, egészségmegőrzés	1	0
	Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban gyakorlat	0	1
11977-16 Tehergépkocsi vezetése	Alapoktatás	0	0,7
	Vezetés forgalomban	0	1,3
	Módszerátadó gyakorlat	0	2,5

A 2. számú táblázat „A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja” megadja a fent meghatározott heti óraszámok alapján a teljes képzési időre vonatkozó óraszámokat az egyes tantárgyak témaköreire vonatkozóan is (szabadsáv nélküli szakmai óraszámok).

2. számú táblázat

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak/témakörök	Elméleti órák száma	Gyakorlati órák száma
	Összesen	352	152
	Összesen	504	
12062-16 Közlekedési ismeretek	Alapelvek a közlekedésben	16	0
	Jogszályi alapok A gépjárműközlekedés környezeti hatásai, környezetvédelem alapjai A közlekedésben való részvétel személyi és tárgyi feltételei A járművek forgalomban való részvételének feltételei A közlekedésben való részvétel külön feltételei Elindulás előtti teendők A jármű ellenőrzése Teherszállítás Személyszállítás; a járművek utasaira vonatkozó szabályok Tehergépkocsival közlekedve A forgalomirányítás logikai sorrendje Biztonságos sebességhatárok nagytestű járművekkel közlekedve Követési távolságok Előzés, kikerülés, kitérés Bekanyarodás, megfordulás, hátramenet Megállás, várakozás Behajtási tilalmak Párhuzamos úton közlekedve Nehéz tehergépjárművek hétvégi és ünnepnapj forgalomkorlátozása A magyar közlekedés szabályaitól eltérő speciális külföldi jelzések és szabályok ismerte	16	0
	Infokommunikáció	16	0
	Az infokommunikáció alapjai Vezetésirányító és támogató eszközök és rendszerek Az Ember-gép kapcsolat (Human-Machine-Interface) (HMI) Az önálló modulokból kiépített közös rendszer (Head-up-Display) felépítése, működése Haszonjárművek asszisztens rendszerei Az útdíjbevallási (OBU) fedélzeti egység használata, gyors indítása A GPS-fedélzeti eszközök működési elve, használata	16	0
	Közlekedés-földrajz	16	0

	<p>Alapfogalmak Közlekedési rendszerek A pályák csoportosítása Közlekedési módok Szállítási technológiák A közlekedéssel szemben támasztott követelmények Magyarország közlekedésföldrajza Nemzetközi közlekedésföldrajz A Duna-Rajna-Majna csatorna Kombinált árufuvarozás</p>	16	0
12064-16 Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek	<p>Gépjárművek szerkeztana</p>	80	0
	<p>Járművek felépítése Vázszerkezet, kocsiszekrény A vezetőfülke (billenthető, speciális) A fülkebillentő karbantartása Tehergépjárművek rakfelületeinek kialakítása Speciális felépítményű járművek A járműszerelvények kapcsolószerkezetei Ablaktörlő- és mosóberendezések A központi vészkapcsoló A kocsiszekrény utastér, rakfelület tisztítása, karbantartása</p>	14	0
	<p>A motor és segédberendezései Motorok szerkezeti felépítése Ottó-motorok működése Diesel-motorok működése A motor hűtése A motor kenése A motorok tüzelőanyag ellátása Az Ottó-motor tüzelőanyag-ellátása A dízelmotor tüzelőanyag-ellátása A szívó-és kipufogórendszer</p>	14	0
	<p>A gépjármű elektromos berendezése Az akkumulátor, felépítése és karbantartása A generátor, ellenőrzése és karbantartása Az indítómotor Gyújtóberendezések Világító és jelzőberendezések Dízelmotorok indítását segítő berendezések Egyéb villamos berendezések A pótkocsi villamos berendezései Hatósági előírások</p>	14	0
	<p>Tengelykapcsoló és kormány szerkezet A tengelykapcsoló és sebességváltóművek Mellékhajtóművek Kardántengely Differenciálmű és differenciálzár A hajtótengelyek A kormányzás geometriája, a kormányzott kerekek állása Tehergépkocsik, pótkocsik kormányzása Kormányberendezések</p>	12	0

	<p>A futómű Kerekek Gumiabroncsok felépítése Kerékagyak, keréktengelyek Kereke felfüggesztése és rugózása Ikertengelyek Segédfutóművek A lengéscsillapító Stabilizátorok</p>	12	0
	<p>A fékberendezések Fékberendezésekre vonatkozó előírások, feladata Kerékfékszerkezetek Gépjárművek üzemifék-berendezései Gépjárművek lassító fék-berendezései A blokkolásgátló berendezés A kipörgés-gátló berendezés A rögzítőfék-berendezések típusai, működésük és felépítésük</p>	14	0
	<p>Gépjárművek szerkezetana Biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok gyakorlat Járművek felépítése A motor és segédberendezései A gépjármű elektromos berendezése Tengelykapcsoló és kormány szerkezet A futómű A fékberendezések</p>	0	32

11976-16 Rakodás és rakományrögzítés	<p>A rakományok rögzítése a közúti szállításban</p>	64	0
	<p>A rakományrögzítés szükségessége Tömeg és súly A tömegközéppont A rakomány által kifejtett gyorsulási erők Csúszás Dőlés és billenés A rakomány merevsége A teher eloszlása A jármű kiválasztása és megrakodása Több módozatú szállítási műveletek</p>	14	0
	<p>A járművek felépítménye és torlaszolásos rögzítésre szolgáló eszközök a járműveken A homlokfal Az oldalfalak A hátsófalak Dobozos típusú felépítmények Nyitott oldalú felépítmény (ponyvás/léckeretes vagy billenő típusú) Oldalponyvás felépítményű járművek Rakoncák A hevederek és rögzítési pontjai. ISO-konténerek Cserefelépítmények</p>	14	0

	<p>Visszatartási módszerek Torlaszolásos rögzítés Kötözés Mefogószerkezetes rögzítés Több visszatartási módszer kombinálása Kiegészítő eszközök A szükséges kötözésmennyiség számítása, ellenőrzés vezetés közben</p>	12	0
	<p>Szabványosított vagy félig szabványosított rakományok Tekercsek, hordók és henger alakú rakományok Zsákok, bálák és zacskók Rakodólapok és görgős rakodólapok Lapos fémlemezek Hosszú szelvények Gerendák Tekercselt áruk Nagy rakományegységek és öntvények Akasztott rakományok Nagy mennyiségű folyadékból álló rakomány</p>	12	0
	<p>Néhány konkrét rakományra vonatkozó követelmény Általános rakományok Farakományok Nagy konténerek vagy nagy, nehéz csomagok Mefogószerkezet nélküli cserefelépítmények Nyitott (hulladékgyűjtő jellegű) konténerek Áruk elhelyezése konténerekben Nagy tömegű ömlesztett rakományok Lemezek szállítása lapos rakodófelületen A-bakokkal Ipari munkagépek / építőipari gépek / mozgó munkagépek Veszélyes áruk szállítása</p>	12	0
	<p>Rakomány és rakományrögzítési, rakodási gyakorlatok A járművek felépítménye és torlaszolásos rögzítésre szolgáló eszközök a járműveken Visszatartási módszerek Szabványosított vagy félig szabványosított rakományok Néhány konkrét rakományra vonatkozó követelmény</p>	0	16
7-16 Egészség-, munka- és tűzvédelem	Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	16	0

	<p>Az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételei A munkáltató és a munkavállaló jogai és kötelezettségei Foglalkozási ártalmak, foglalkozási megbetegedések Balesetek, munkabalesetek szakszerű ellátása, bejelentése, kivizsgálása Védőeszközök használata A karbantartás és javítás általános biztonsági előírásai Járművek mozgatása Az égés folyamata Tűzveszélyességi osztályok Létesítmények használata Üzemanyagotöltő állomásra vonatkozó tűzrendészeti szabályok Tűzriadó terv, tűzjelzés, tüzeset Tűzoltó készülékek, tűzoltó anyagok és jelölésük Járműtüzek, mentési folyamatok A tűzoltás szabályai Tűzvédelmi szabályok megszegésének jogi következményei</p>	16	0
	<p>Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei</p>	16	0
	<p>Munkavégzés szerelőkábnában Járművek emelése Járművek mozgatása Gumiabroncsok javítása, tisztítása Járművek mosása Akkumulátorok karbantartása Motor és segédberendezéseinek karbantartása Veszélyes hulladékok kezelése, szállítása A közúti szállítás során bekövetkező balesetek Balesetek bekövetkeztének okai, baleseti faktorok Teendők baleset bekövetkezése esetén</p>	16	0
	<p>Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, a nagytestű járművek mozgatásának veszélyei, biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok gyakorlat Munkavégzés szerelőkábnában Járművek emelése Járművek mozgatása Gumiabroncsok javítása, tisztítása Járművek mosása</p>	0	16

	Akkumulátorok karbantartása Motor és segédberendezéseinek karbantartása Veszélyes hulladékok kezelése, szállítása A közúti szállítás során bekövetkező balesetek Balesetek bekövetkeztének okai, baleseti faktorok Teendők baleset bekövetkezése esetén		
12066-16 Előírások alkalmazása	Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	32	0
	Jogi alapfogalmak Az Európai Unióról Az Európai Unió jogforrási rendszer elemei A Magyar jogforrási rendszer elemei A jogszabályok hierarchiája Jogharmonizációs folyamatok A fuvarozási szerződés-fuvarjog A feladó jogai és kötelezettségei A fuvarozó jogai és kötelezettségei	16	0
	Gépjárművezetők vezetési és pihenőidőkre vonatkozó szabályok Bevezető rendelkezések Vezetési idők, szünetek és pihenőidők A szállítási vállalkozások felelősségi köre Kivételek a használat alól Ellenőrzési eljárások és szankciók A közúti közlekedésben használt menetíró készülékek A járművezetői kártyák és az adatrögzítő lapok használata Alapelvek, hatály és követelmény Intelligens menetíró készülékek	16	0
	Felelősségi körök az áru fuvarozásban	16	0
	A rakományrögzítő felelőssége Jogszabályi alapok A baleset-megelőzés szabályai Szankciók Polgári jogi felelősség és büntetőjogi következmények	6	0
	A közúti áru fuvarozásra vonatkozó szabályok A fuvarozás jogi alapjai A fuvarozási engedélyek Különleges feltételekkel szállítható áruk Veszélyes áruk szállítása	6	0
	A jogsértő közlekedési magatartás következményei Általános tudnivalók A vezetői engedély visszaszerzésének feltételei A pályaalakmassági vizsgálatról (PÁV) A közúti közlekedési előéleti pontrendszer Az utánpótlás rendszere	4	0

12063-16 Szakmai idegennyelvi ismeretek (válsztható)	Az angol vagy német nyelv alapjai	32	0
	Személyes névmások, cselekvések, főnevek Személyi adatok, kérdések, számok Köszönés, segítségnyújtás-segítségekérés különböző helyzetekben Időjárás, egészségügyi problémák, testrészek Kérdőszavak, segédigék Néhány alapvető helyesírási és kiejtési szabály	32	0
	Tehergépkocsivezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei	32	0
	Etikett Úti okmányok, dokumentáció Földrajzi helyek Forgalmi helyzetek Kompon, vasúton közlekedve Áruezelés Kommunikáció a diszpécserrel Időbeli kifejezések Szervizben	32	0
12065-16 Veszélyhelyzetek	Emberi tényezők	16	0
	<i>Emberi tényezők a közlekedésben</i> Az észlelés-mérlegelés-döntés-cselekvés folyamata Az emberi információfeldolgozás törvényszerűségei A mozgásügyesség A lelki jelenségek Az alkalmazkodás Az életmód szerepe a közlekedésben Az emberi kapcsolatok Az alkoholfogyasztás, dohányzás, gyógyszerek hatása a gépjárművezetőre Partnerek viselkedése	4	0
	<i>Vezetéstechnikai alapok</i> A jármű és az út kapcsolata A jármű súlypontjának meghatározása A rakomány hatása a gépjármű mozgására Vezetéstechnika különleges helyzetekben Energiatakarékos és környezetkímélő vezetéstechnika	4	0
	<i>Közlekedési balesetek</i> Közlekedésbiztonság Dynomen helyzetek Veszélyhelyzetek kialakulása Kárenyhítési feladatok	4	0

	Elsősegélynyújtási feladatok, egészségmegőrzés Alapelvek Teendők a baleseti helyszínen Betegvizsgálat, fektetési módok Légúti idegentest Vérzések Törések Égések Mérgezések Rosszullétek Veszélyes anyagotszállító járművek balesete	4	0
	Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban	0	16
	Járművezetés speciális kialakítású tanpályán vagy szimulátoron		16
11977-16 Tehergépkocsi vezetése	Alapoktatás	0	10
	Elindulás előtti teendők	0	1
	Önálló elindulás, megállás	0	1
	Nyomgyakorlatok	0	1
	Megközelítési gyakorlatok	0	1
	Haladás bóják között	0	1
	Megállás, elindulás emelkedőn	0	1
	Megfordulás, hátramenet, parkolás	0	1
	Saroktolatás	0	1
	Beállítás rakodórámpához	0	1
	Intenzív fékezés	0	1
	Vezetés forgalomban	0	22
	Elindulás előtti teendők	0	1
	Vezetés gyér forgalomban	0	1
	Vezetés közepes forgalomban	0	2
	Vezetés nagy forgalomban	0	4
	Vezetés emelkedőn, lejtőn	0	2
	Vezetés éjszakai körülmények között	0	4
	Vezetés lakott területen kívül főútvonalon	0	2
	Vezetés autóúton, autópályán	0	4
	Vezetés földúton, könnyű terepen	0	1
	Vizsga	0	1
	Módszerátadó gyakorlat	0	40
Vezetési és rakodási gyakorlati ismeretek átadása kezdő gépkocsivezető részére	0	40	

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 8.§ (5) bekezdésének megfelelően a táblázatban a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább 90%-a felosztásra került.

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat arányának a teljes képzési idő során kell teljesülnie.

A tantárgyakra meghatározott időkeret kötelező érvényű, *atémakörökre kialakított óraszám pedig ajánlás.*

A

12062-16 azonosító számú

**Közlekedési alapismeretek
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A 12062-16 azonosító számú **Közlekedési alapismeretek** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Alapelvek a közlekedésben	Infokommunikáció	Közlekedésföldrajz
FELADATOK			
Folyamatosan bővíti közlekedési ismereteit	X	X	X
Ismeri a közlekedés szabályait	X		
Ismeri a közlekedési jeleket	X		
Helyesen alkalmazza a közlekedés szabályait	X		
Ismeri a szakmához kapcsolódó fizikai összefüggéseket		X	X
Részt vesz az időszakos szakmai továbbképzéseken	X	X	X
SZAKMAI ISMERETEK			
KRESZ ismeretek	X		
A közlekedési alapelvek elsajátítása	X		
A közlekedés feltételei	X		
Közlekedés tehergépkocsival	X		
A tehergépkocsi és az út kapcsolata	X		
A magyar közlekedés szabályaitól eltérő speciális külföldi jelzések és szabályok ismerete	X		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	X	X	X
Elemi számolási készségek	X	X	X
Tájékozódási készségek fejlesztése	X	X	X
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	X	X	X
Szakmai nyelvű beszéd-készség	X	X	X
Infokommunikációs készségek fejlesztése			
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Fejlődőképesség, önfejlesztés	X	X	X
Precizitás	X	X	X
Elhivatottság, elkötelezettség	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Motiválhatóság	X	X	X
Empatikus készség		X	X
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Logikus gondolkodás	X	X	X
Emlékezőképesség (ismeretmegőrzés)	X	X	X
Következtetési képesség	X	X	X

1. *Alapelvek a közlekedésben tantárgy*

16 óra

1.1. *A tantárgy tanításának célja*

A tehergépjárművekkel történő közlekedés alapjainak megismerése, összefüggések felismerése, tudatos környezetvédelem szemléletének kialakítása, a tanulók a közlekedésnek a társadalom fejlődésében, életében betöltött szerepével, jelentőségével megismertesse és a közlekedéssel összefüggő alapvető ismeretek elsajátításának lehetőségét biztosítsa.

A tehergépjárművek vezetéséhez kapcsolódó jogszabályi előírások megismerése. Kulturált közlekedési magatartásformák kialakítása, személyes példamutatás, a közlekedési partnerekkel történő viselkedésformák megismerése.

A biztonságos közlekedésre nevelés automatizmusának kialakítása, a jogkövető magatartás alapjainak megteremtése, valamint a tanulók természetes üzemi körülmények között ismerkedjenek meg az egyes közlekedési ágazatok járműveivel, kiszolgáló létesítményeivel és a két alapvető szolgáltatáshoz a személyszállítás és áru fuvarozáshoz kapcsolódó feladatokkal. Úgy, mint menetjegyeladás, árufelvétel, csomagolás és különböző okmányok kitöltése.

Forgalmi helyzetek, forgalmi szituációk, konfliktushelyzetek megoldása, a helyes cselekvések-cselekvés sorok, mozgáskoordinációk kialakításának, elméleti alapjainak megteremtése.

1.2. *Kapcsolódó szakmai tartalmak*

1.3. *Témakörök*

1.3.1. *Jogszabályi alapok*

1 óra

A közúti közlekedésre vonatkozó jogszabályok megismerése.

A közúti közlekedés forgalomirányítására vonatkozó jelzések ismerete.

Nagytestű járművekkel történő közlekedés speciális ismereteinek elsajátítása.

1.3.2. *A gépjármű-közlekedés környezeti hatásai, környezetvédelem alapjai*

1 óra

A fosszilis energiák elégetésének következtében keletkező károsanyagok környezeti hatásainak és annak következményeinek megismerése. A gépjárművekhez használt anyagok felhasználását követő veszélyes anyagok kezelése, tárolása, szállítása.

Környezetkímélő megoldások a gépjármű iparban. A megelőzés, kárenyhítés és helyreállítás lehetőségei a környezetvédelemben.

1.3.3 *Személyi és tárgyi feltételek a közlekedésben*

1 óra

A közlekedés szabályozásának, a helyes közlekedéskultúra megismerése, a szabályos és biztonságos vezetés alapfeltételeinek kialakítása.

1.3.4. *A járművek forgalomban való részvételének feltételei*

1 óra

A gépjárművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásáról, valamint a műszaki megvizsgálásáról szóló rendeletek megismerése, értelmezése.

1.3.5. *A közlekedésben való részvétel külön feltételei*

1 óra

A tehergépjárművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának a közúti közlekedésben használt egyéb külön feltételként használt berendezéseiről szóló rendeletek megismerése, értelmezése.

- 1.3.6. Jármű ellenőrzése** **1óra**
A gépjárművezető elindulás előtti teendőinek helyes sorrendben történő ellenőrzési cselekvésvégfolyamatának kialakítása, egyéb, különleges ellenőrzési folyamatok bemutatása. A jogszabályi háttér megismerése
- 1.3.7. Teherszállítás, személyszállítás; a járművek utasaira vonatkozó szabályok** **1óra**
A tehergépjárművön elhelyezett rakomány méretére és helyes elhelyezésére, a túlnyúló rakomány feltételeire, jelölésük módjára vonatkozó előírások megismerése. A rakományokhoz kapcsolódóan az okmányok megismerése. A gépjármű utasterében utazókra vonatkozó általános és speciális szabályok megismerése, valamint a gépjármű más egyéb részén utazókra vonatkozó speciális előírások, menetjegyeladással, poggyászkezeléssel kapcsolatos ismeretek megismerése
- 1.3.8. A forgalomirányítás logikai sorrendje** **1óra**
A rendőri karjelzések, jelző lámpák, jelzőtáblák, útburkolati jelek valamint egyéb forgalmi szabályok, tehergépjármű-közlekedésre vonatkozó egyéb ismeretei
- 1.3.9. Biztonságos sebességhatárok nagytestű járművekkel közlekedve** **1óra**
A relatív és abszolút gyorsajtás veszélyei. Az évszakoknak megfelelő valamint azútviszonyoknak megfelelő sebességhatárok megismerése, a veszélyhelyzetek kialakulásának okai.
- 1.3.10. Követési távolságok** **1óra**
A helyes követési távolság betartására, különös tekintettel a tehergépjárművek súly, méret és lassulásértékeire vonatkozó paramétereinek figyelembe vételével történő megismerésével.
- 1.3.11. Előzés, kikerülés, kitérés** **1óra**
Az előzés, kikerülés, kitérés általános feltételeinek megismerése, különös tekintettel a tehergépjárművek súly, méret és gyorsulásértékeire vonatkozó paramétereinek figyelembe vételével történő megismerésével
- 1.3.12. Bekanyarodás, megfordulás, hátramenet** **1óra**
Bekanyarodás, megfordulás, hátramenet végzés általános feltételeinek megismerése, különös tekintettel a tehergépjárművek súly, méret és lassulás-gyorsulásértékeire vonatkozó paramétereinek figyelembe vételével történő megismerésével.
- 1.3.13. Megállás, várakozás, behajtási tilalmak** **1óra**
Tehergépjárművel történő megállás és várakozás általános és speciális feltételeinek megismerése, különös tekintettel a tehergépjárművek súly és méretadataiból adódó paramétereinek figyelembe vételével.
Tehergépjárművekre vonatkozó behajtási tilalmak jogi, közlekedésbiztonsági és egyéb általános feltételek megismerése
- 1.3.14. Párhuzamos úton közlekedve** **1óra**
Tehergépjárművel párhuzamos úton történő közlekedés általános és speciálisfeltételeinek megismerése, különös tekintettel a tehergépjárművek súly, méret és lassulás-gyorsulásértékeire vonatkozó paramétereinek figyelembe vételével történő megismerésével.

1.3.15. Nehéz tehergépjárművek hétfégi és ünnepnapai forgalomkorlátozása 1 óra
A 7,5 tonna feletti járművekre vonatkozó ünnepnapai és hétfégi forgalomkorlátozások megismerése Magyarországon, illetve az Európai Unió területén.

1.3.16. A magyar közlekedés szabályaitól eltérő speciális külföldi jelzések és szabályok ismerte 1 óra
Az Európai Unió országaiban, valamint az európai Unión kívüli országokban, hazánk közúti jelzésrendszerétől eltérő jelzések megismerése, különös tekintettel a forgalombiztonság figyelembe vételével.

1.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tantermi oktatás

1.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

1.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	magyarázat	x			Számítógép, projector, ppt.
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	"Közúti jelzőablak" tablók Jogszabálygyűjtemény Fali tablók, jármű-makett, lámpa-makett alkalmazása
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

1.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	X			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	X			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	X			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	X			

1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	X			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	X			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	X			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		X		
2.2.	Leírás készítése		X		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		X		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		X		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		X		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		X		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		X		

1.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

2. Infokommunikáció tantárgy

16 óra

2.1.A tantárgy tanításának célja

A gépjárművezető munkájához kapcsolódó, tevékenységét támogató rendszerek megismerése, megfelelő alkalmazásuknak módjai. Alapozó információtechnológiai ismereteket biztosítása az informatikai alapok megszerzéséhez, valamint lehetőséget biztosítson magasabb szintű infokommunikációs rendszerekhasználatára a gépjárművezetői munkakörök betöltéséhez szükséges ismeretek elsajátítására.

2.2.Kapcsolódó szakmai tartalmak

2.3.Témakörök

2.3.1. *Az infokommunikáció alapjai*

2óra

Az infokommunikáció története, kialakulási fázisai, a modern infokommunikációs rendszerek szerepe a közlekedésben

2.3.2. *Vezetésirányító és támogató eszközök és rendszerek*

4óra

A gépjárművezető tevékenységét segítő berendezések megismerése, jelentőségük, előnyei és hátrányai a gépjárművezetőre, valamint a forgalombiztonságra

2.3.3. *Az ember-gép kapcsolat (Human-Machine Interface)*

2óra

A HMI fejlődéstörténetének megismerése. A HMI rendszerek felépítése, kapcsolatrendszerük. Alkalmazási területek a gépjárműközlekedésben.

2.3.4. *Az önálló modulokból kiépített közös rendszer (Head-up-Display) felépítése, működése*

2óra

A Head-up Display rendszer működése, alkalmazásának lehetőségei a közlekedésbiztonság fokozásában.

2.3.5. Haszonjárművek asszisztens rendszerei 2óra

ACAN-BUS rendszer felépítése, működése. Az asszisztens rendszerek működési feltételei. Az ABS, ASR, DBL, ACC, ADAS, BAS, DSP, LKAS, PDC, ROP és TROP rendszerek működése, kommunikációja a fedélzeti egységgel.

2.3.6. Az útdíjbevallási (OBU) fedélzeti egység használata 2óra

Azútdíjbevallási (OBU) fedélzeti egység működési elvének és használatának megismerése. A tanuló megfelelő módon tudja kezelni az eszközt, értse működését.

2.3.7. A GPS-fedélzeti eszközök működési elve, használata 2óra

A GPS-fedélzeti eszköz működési elvének és használatának megismerése. A tanuló megfelelő módon tudja kezelni az eszközt, értse működését

2.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

2.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

2.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			Számítógép, projector, ppt.
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	GPS, OBU, videó filmek
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

2.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	X			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	X			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	X			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	X			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	X			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	X			

1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	X			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		X		
2.2.	Leírás készítése		X		
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre		X		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		X		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		X		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		X		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		X		

2.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

3. Közlekedés-földrajz tantárgy

16 óra

3.1.A tantárgy tanításának célja

Alapvető tájékozódási ismeretek elsajátítása, a kapcsolódó szállítási technológiák megismerése, a közlekedési és szállítási lehetőségek optimalizálása. A tananyag kapcsolódik a Földrajz tantárgy „A földi tér ábrázolása”, ezen belül különösen a térképolvasás, „Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában”, valamint „A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában” című témaköreikhez.

Megalapozza a személyszállítási, áru fuvarozási és forgalmi jellegű szaktantárgyak tanítását, az ismeretek hatékonyabb elsajátítását.

3.2.Kapcsolódó szakmai tartalmak

Általános földrajzi ismeretek. Megalapozza a személyszállítási, áru fuvarozási és forgalmi jellegű szaktantárgyak tanítását, az ismeretek hatékonyabb elsajátítását.

3.3.Témakörök

3.3.1. *Alapfogalmak*

2óra

A forgalom optimális rendszerének kifejlesztési feladata a földrajzi lehetőségek, valamint a társadalmi, gazdasági tér meghatározó elemeinek vizsgálatával. A közlekedési tevékenység, mint a folyamat működtetője és szervezője az ember. A közlekedés kialakulását, fejlődését befolyásoló természet- és társadalom-földrajzi tényezők.

A közlekedés alágazatai, földrajzi munkamegosztás.

A földrajz fogalma, kialakulása és tagozódása. Közlekedés-földrajzi alapfogalmak.

A térkép. Fajtái, jelrendszer, méretarány, mérések.

3.3.2. *Közlekedési rendszerek*

2óra

A közlekedési hálózatok térbeliségének vizsgálata, valamint a helyváltoztatási folyamatok vizsgálata a humán erőforrás (ember) és technikai eszközök szempontjából.

- A közlekedés fogalma, feladata, értelmezése
- A közlekedés pályája, a pálya vonalvezetése
- A raktárak, mint a közlekedés fontos kiszolgáló létesítményei
- A jármű.
- A közlekedés kiszolgáló létesítményei
- Az ember szerepe a közlekedésben
- A közlekedés felosztása
- Közlekedési alapfogalmak
- A közlekedési alágazatok átfogó jellemzése
- A vasúti, közúti, vízi, légi közlekedés és a csővezetékes szállítás
- A közlekedési munkamegosztás

3.3.3. A pályák csoportosítása **2óra**

A közlekedésre kiválasztott tér, mint pályák kialakítása, jellemző tulajdonságai. A pályákon történő mozgások ellenállásai. A kiszolgáló egységek és a közlekedési tevékenység működését elősegítő infrastruktúrák kialakítása, a közlekedési ágazatokkal történő kapcsolatteremtésre szolgáló létesítmények kialakítása.

3.3.4. Közlekedési módok **2óra**

A vasúti közlekedés jellemzői

A közúti közlekedés jellemzői.

A vízi közlekedés jellemzői.

A légi közlekedés jellemzői.

A kombinált közlekedés jellemzői.

A tanuló sajátítsa el a különböző közlekedési módok jellemzőit. Értse a megfelelő alkalmazási módokat.

3.3.5. Szállítási technológiák **2óra**

Meghatározott szállítási folyamatok elemzése. A sajátos közlekedési vagy szállítási igényekhez való alkalmazkodás szükségességének meghatározása. A speciális technológiák, speciális rakodási eljárások megismerése, a járművek kialakítása, gyártása, ezen technológiák figyelembe vételével.

3.3.6. A közlekedéssel szemben támasztott követelmények **1óra**

A főbb minőségi követelmények térbeli rendelkezésre állások, gyakoriságok megismerése, a rendszeresség és időbeli rendelkezésre állás meghatározása. A gazdaságossági, a hatékonysági, a pontossági, a biztonsági, a gyorsasági és a kényelmi minőségi követelmények, mint fogalmak megismerése, mutatóinak értelmezése

3.3.7. Magyarország közlekedésföldrajza **1óra**

Magyarország szárazföldi, vasúti és vízi hálózatának megismerése.

Közlekedési lehetőségek a különböző módon kialakított pályákon, beleértve a Ro-RO, Ro-La rendszerét is.

A közúti közlekedés története

A közúti járművek fejlődése

Magyarország közúthálózatának története

A közútépítés fejlődése
 A közúti közlekedés feladata és jellemzői
 Hazánk közúthálózata, számozási rendszer, első- és másodrendű főútvonalak, körgyűrűk
 A közutak csoportosítása és műszaki jellemzői
 Hálózatsűrűség, utellátottság, a közutak terhelése
 Határátkelőhelyek, E utak.

3.3.8. Nemzetközi közlekedésföldrajz 1 óra

Európa szárazföldi, vasúti és vízi hálózatának megismerése. Közlekedési lehetőségek a különböző módon kialakított pályákon, beleértve a Ro-RO, Ro-La rendszerét is.
 A páneurópai közlekedési folyosók jelentőségének megismerése, a transzeurópai közlekedési hálózat, mint az áruk hatékony szállítási, versenyképességi és a gazdasági növekedés szempontjából.
 Európa közúthálózata, számozási rendszer, első- és másodrendű főútvonalak, körgyűrűk

3.3.9. A Duna-Rajna-Majna csatorna 1 óra

A vízi közlekedés jelentősége a folyami áruszállítás nemzetgazdasági viszonylatában. Lehetőségek, előnyök és hátrányok a folyami áruszállítás vonatkozásában.
 A vízi közlekedés története, a vízi közlekedési eszközök műszaki fejlődése
 A vízi közlekedés jellemzői, fő feladatai, szerepe a közlekedésben
 A vízi közlekedés fajtái és eszközei
 Európa belvízi közlekedése, hajózható csatornái, tengeri hajózása
 Az európai hajózás szerepe és jelentősége az országok közötti kereskedelemben
 Magyarország vízi közlekedése, hajózható vízi útjai.

3.3.10. Kombinált áru fuvarozás 2 óra

A közlekedés, gazdaság és a társadalom kapcsolata.
 A kombinált áru fuvarozás megismerése.
 Előnyök és hátrányok a kombinált szállítás alkalmazásakor.
 A kombinált fuvarozás lebonyolítási módjai.
 Konténeres áruszállítás
 Közút- vasút huckepack szállítás
 Közút-vízi huckepack szállítás
 Folyam- tengeri kombinált áruszállítás
 A kombinált áruszállítás termináljai
 A közlekedés, mint nemzetgazdasági ág
 Az ember szerepe a közlekedés lebonyolításában.

3.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

3.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

3.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete	Alkalmazandó eszközök és felszerelések

		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			Számítógép, projector, ppt.
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	Földrajzi térkép, autós térkép
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	Vaktérkép

3.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	X			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	X			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	X			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	X			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	X			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	X			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	X			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		X		
2.2.	Leírás készítése		X		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		X		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		X		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		X		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		X		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		X		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	X			
3.2.	rajz készítése leírásból	X			
3.3.	rajz készítés tárgyról	X			
3.4.	rajz kiegészítés	X			
3.5.	rajz elemzés, hibakeresés	X			
3.6.	rajz készítése Z-rendszerről	X			
3.7.	rendszerrajz kiegészítés	X			
3.8.	rajz elemzés, hibakeresés	X			

3.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

12064-16 azonosító számú

**Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek tehergépkocsi-
vezetőknek
megnevezésű szakmai követelménymodul
tantárgyai, témakörei**

A **12064-16**azonosító számú **Szerkezeti, üzemeltetési ismeretek tehergépkocsi-vezetőknek** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Gépjárművek szerkezetana	Gépjárművek szerkezetana gyakorlat
FELADATOK		
Folyamatosan bővíti műszaki ismereteit	x	x
Elvégzi a napi elindulás előtti műszaki ellenőrzést, előkészíti a járművet a feladat elvégzésére	x	x
Az út során figyelemmel kíséri a jármű működését	x	x
Elvégzi a napi elindulás előtti műszaki ellenőrzést, előkészíti a járművet a feladat elvégzésére	x	x
Kezdeményezi a jármű javítását, kitölti a karbantartási, javítási könyvet	x	x
Részt vesz az időszakos szakmai, munkavédelmi oktatáson	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
A tehergépjármű felépítésének megismerése	x	x
A motor szerkezeti felépítésének és működésének megismerése	x	x
Motor hűtésének és kenésének megismerése	x	x
A gépjármű elektromos berendezéseinek megismerése	x	x
A tengelykapcsoló és kormány szerkezet felépítésének megismerése	x	x
A fékberendezések felépítése és működésük megismerése	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	x	x
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése, értelmezése	x	x
Elemi számolási készség	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x
Kézügyesség	x	x
Önállóság	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Motiválhatóság	x	x
Interperszonális rugalmasság	x	x
Kezdeményezőkézség	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Problémamegoldás, hibaelhárítás	x	x
Körültekintés, elővigyázatosság	x	x

4.1.A tantárgy tanításának célja

Megfelelő ismeretek elsajátítása a tehergépjárművek felépítésével, működésével kapcsolatban. Alapvető hiba-felismerési és javítási készség megalapozása és a gépjárművezetőtől elvárható, adott esetben történő üzemzavar okának megállapítása és megszüntetése, illetve az előírt karbantartási műveletek szakszerű elvégzése, a szükséges szerszámok alkalmazása.

Alapozza meg, segítse elő a későbbi tanulmányok speciális ismereteinek elsajátítását, segítse a tanulók rendszerszemléletének mielőbbi kialakulását, a hagyományos, a műszaki gyakorlatban használt anyagok és technológiák megismerését, az új iránti érdeklődés felkeltését.

Járuljon hozzá a szakmában elfogadott és alkalmazott műszaki fogalmak helyes és szakszerű értelmezéséhez, tudatos alkalmazásához.

A hagyományos eljárások elsajátításával képesek legyenek a tanulók a későbbi, korszerűbb technológiai módszerek befogadására, alkalmazására.

Az elmélet és a gyakorlat koncentrációjának tantárgyi megteremtésével segítse kialakítani a tanulóknál azt a készséget, hogy az ismereteket a gyakorlati munkában optimálisan hasznosítani tudja.

Az ismeretek elsajátításán keresztül alakuljon ki egy olyan motivációs bázis, amely elengedhetetlenül szükséges a szakmai igényességhez, a lelkiismeretes munkavégzéshez.

A tanulók logikai készségének fejlesztésével alapozzon meg olyan, elsősorban munkahelyeken konvertálható szakmai tudást, amelynek birtokában képesek lesznek a technikai, technológiai fejlődés várható kihívásainak megfelelni.

Alakítsa ki a tanulóknál a szükséges szakmai hivatástudatot, olyan kritikai szemléletet, mely a közlekedésbiztonsághoz és a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtéséhez alapvetően szükséges.

A gépjármű elektromos berendezései tantárgy tanításának célja, hogy olyan elméleti ismeretek birtokába jusson a tanuló, amely alapján képes a közúti jármű szakterületen karbantartási és javítási munkát ellátni. Ehhez fontos, hogy megismertessük a munkakörben elvégzendő feladatokat, az ahhoz szükséges tulajdonságokat, alkalmazott szakmai ismereteket, szakmai készségeket és képességeket. Ismernie kell a korszerű technológiákat, elektromos és elektronikus egységeinek működését, elektronikus irányítórendszereinek felépítését, működését.

Szakmai tárgyként alakítsa ki a műszaki életben elengedhetetlenül szükséges belső igényességet, lelkiismeretes és felelősségteljes munkavégzést, fejlessze a problémamegoldó készséget.

Cél, hogy a tanuló legyen képes a műszaki hibás jármű esetében a gépkocsi meghibásodását megállapítani, a hibát kijavítani.

A képzés végére a tanulónak el kell érni, hogy olyan elméleti alapokkal rendelkezzen, mint ami követelmény egy frissen végzett szakmunkásnál.

A gépjárművekben használt elektromos berendezések, funkciójuk megismerése. Alapvető hiba-felismerési és javítási készség megalapozása, a szükséges szerszámok alkalmazása.

4.2.Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

4.3. Témakörök

4.3.1. Járművek felépítése

14 óra

- Vázszerkezet, kocsiszekrény
A vázépítési rendszerek bemutatása, a gépkocsi alvázkeretével szemben támasztott követelmények, a tehergépkocsi felépítmény rakfelületek kialakításának módjainak megismerése.
- Az alváz feladata és változatai
 - az önfordó építési mód
 - az aktív biztonság és jellemzői
 - a passzív biztonság, külső és belső biztonsági zóna elemei.
- A vezetőfülke (billenthető, speciális)
A vezetőfülke kialakítására vonatkozó követelmények megismerése, a gépjárművezető munkaterének kialakítása, mint a munkahelyükkel szemben támasztott követelmények, magas elvárások.
- A fülkebillentő karbantartása
A fülkebillentő szerkezeti kialakítása, biztonsági előírások használatukkor, karbantartási műveletek megismerése, alkalmazása.
- Tehergépjárművek rakfelületeinek kialakítása
A billenő rakfelületű tehergépkocsi-felépítmény szerkezetének megismerése, a felépítmények használatára vonatkozó biztonsági előírások és munkavédelmi szabályok elsajátítása. A gépjárműállomány gazdaságos felhasználásának követelményének, az improduktív rakodási és várakozási idő csökkentésének lehetőségei a speciális kialakítású felépítmények alkalmazásával.
- Speciális felépítményű járművek
A speciális kialakítású felépítmények használatára vonatkozó biztonsági előírások és munkavédelmi szabályok elsajátítása. A különleges szállítási feladatok megoldására készült célgépjárművek alkalmazási területei. A célgépkocsik különféle feladatprofiljainak megismerése a szállítandó áruval kapcsolatos követelmények szempontjából (különleges védelmet (bútorszállító) vagy megfelelő hőmérsékleti viszonyokat (hűtő gépkocsi) biztosító, darabos áruk, szóródó (ömlesztett) anyagok, hosszú anyagok (rönkfák, deszkák, csövek stb.) szállításához).
- A járműszerelvények kapcsolószerkezetei
A járműszerelvények kapcsolási lehetőségei. A vonóhorog és vonóháromszög valamint a forgószámoly kialakítása, működése, karbantartása, biztonsági előírások elsajátítása.
- Ablaktörlő-és mosóberendezések
Az ablaktörlő és mosóberendezésekre vonatkozó szabványok és előírások megismerése, működésükre és karbantartásukra vonatkozó ismeretek elsajátítása
- A központi vészkapcsoló
A központi vészkapcsoló szerepe, kialakítása, működése. Használatára vonatkozó előírások.
- A kocsiszekrény, utastér, rakfelület tisztítása, karbantartása
A tisztítás, karbantartás során betartandó munkavédelmi előírások megismerése. A veszélyes munkafolyamatokra vonatkozó speciális előírások betartása. A gépjárművekhez használt tisztító anyagok, a felhasználását követő veszélyes anyagok kezelése, tárolása, szállítása. Környezetkímélő tisztító anyagok használata a környezetvédelmi előírások figyelembe vételével. A tisztítás fontossága, alkalmazása, alkatrészekre tapadó szennyeződések osztályozása
Vegyí összetételük (szerves, szervetlen, zsíros, lúgos, semleges)

Halmazállapotuk (szilárd, cseppfolyós)

Eredetük (az érintkező munkaközeg lerakódásai, korrózió, felületre való tapadásuk mértéke alapján (por, hámló festékréteg) is

A tisztítás fizikai és kémiai alapjai

A tisztítás leggyakoribb módszerei

Fizikai tisztítás módszerei:

lángsugaras tisztítás

oldószeres mosás

gőzsugár-tisztítás

Mechanikai tisztítási módszerek:

tisztítás kézi, vagy gépi kefével, csiszolás

szemcseszórás

Folyadéksugaras tisztítás alkatrész tisztító berendezések.

4.3.2. A motor és segédberendezései

14óra

- A motorok szerkezeti felépítése
 - A különféle motorszerkezetek kialakítása, működése
- Ottó-motorok működése
 - A négyütemű Otto-motor indikátor diagramja
 - a belső égésű motorok csoportosítása
 - az Otto-motor elméleti körfolyamata
 - az Otto-motor valóságos körfolyamata
 - a működési ciklus vagy munkafolyamat leírása
 - A négyütemű Otto-motor hatásfokai
 - a hatásfokok értelmezése és a közöttük levő kapcsolat
 - a fajlagos fogyasztás meghatározása
 - a légviszony fogalma
 - A négyütemű Otto-motor jelleggörbéi
 - az égés lefolyása az égéstérben
 - a kopogásos égés és okai
 - teljes terhelési és részterhelési jelleggörbék a fordulatszám függvényében
 - a négyütemű Otto-motor szerkezete
 - a négyütemű Otto-motor felépítése
 - a dugattyú feladata,
 - a dugattyúgyűrűk feladata,
 - a dugattyúcsapszeg feladata,
 - a hajtórúd feladata,
 - a forgattyús tengely feladata,
 - a lendkerék feladata,
 - a henger és hengerfej feladata,
 - az égéstér kialakítása
 - a hengerfejtömítés feladata,
 - a szívócső és forgattyúház feladata.
- Dízel-motorok működése
 - A négyütemű dízelmotor működése és szerkezete
 - az elméleti dízel körfolyamat
 - a négyütemű dízelmotor indikátordiagramja és munkafolyamata
 - a dízelmotor működésével kapcsolatos alapfogalmak összehasonlítása a benzinmotorral és alkalmazási területe

- a dízelmotor szerkezeti felépítése
- a dízelmotor alkatrészeinek a benzinmotorhoz viszonyított eltérő kialakításai
- a keverékképzés típusai: közvetlen befecskendezési rendszerek
- a keverékképzés típusai: közvetett befecskendezési rendszerek
- A motor hűtése
 - a hűtés feladata, fajtái
 - a léghűtés szerkezeti kialakítása, előnyei és hátrányai
 - a folyadékhűtés szerkezeti megoldásai, szerkezeti elemeinek feladata, működése
 - a hűtés intenzitásának szabályozása,
 - a folyadékhűtés előnyei és hátrány
- A motor kenése
 - a kenés feladata, súrlódási módok
 - a kenőolaj igénybevétele és jellemzői
 - a motor kenésrendszerének felépítése: frissolaj-kenés, keverékolajozás
 - szivattyús nyomóolajozás
 - szárazteknős nyomóolajozás
 - az olajszivattyúk szerkezeti kialakításai
 - az olajsűrők típusai és beépítése az áramkörbe
 - az olajhűtése és az olajhűtési módok
 - levegősűrők
 - tüzelőanyag-sűrők.
- A motorok tüzelőanyag ellátása
 - Bosch Mono-Motronic
 - GM-Multec SPi motorvezérlési rendszer
 - egyéb gyártók SPi motorvezérlési rendszerei
 - Integrált motorvezérlési rendszerek hengerenkénti befecskendezéssel
 - Bosch Monotric befecskendező rendszer
 - egyéb gyártók MPi rendszerei
 - A Bosch VE rendszerű soros befecskendezőszivattyú
 - az elosztós befecskendezőszivattyú rendszer felépítése
 - a tüzelőanyag szállítása az elosztódugattyúban
 - a befecskendezés kezdetének állítása
 - az alapjáratú és legnagyobb fordulatszámot szabályzó szerkezet működése
 - a hidegindító, az alapjáratú fordulatszámot a hőmérséklet függvényében változtató, a ciklusadagot töltőnyomástól függően változtató szerkezetek felépítése, működése
- Az Ottó-motor tüzelőanyag ellátása
- A dízel-motor tüzelőanyag ellátása
 - Piezo-inline injektor szerkezete és működése
 - nagynyomású szivattyúk és tartozékai, nyomásszabályozók, porlasztók
 - dízelmotoros járművek károsanyag emisszió korlátozása, rendeletek, határértékek
 - kipufogógáz-utókezelés oxidációs katalizátorral

- nitrogénoxidok csökkentése a dízelmotoroknál NO_x-tároló katalizátorral (NSC)
 - nitrogénoxidok csökkentése a dízelmotoroknál katalitikus redukciós eljárással (SCR)
 - részecskeszűrők és regenerációs eljárások
 - AdBlue adalék szerepe
- Közös nyomásterű dízelbefecskendező rendszerek
- alkalmazási területük, főbb szerkezeti egységei
 - tüzelőanyag-ellátás (kisnyomású rész)
 - tüzelőanyag-ellátás (nagynyomású rész), mágnes szelep vezérelt injektor szerkezete és működése.
- Szívó-és kipufogórendszer
 - A kipufogógáz károsanyag tartalmának csökkentése
 - a kipufogógáz összetétele
 - a kipufogógáz összetételének változása a légviszony függvényében
 - a kipufogógáz károsanyag tartalmának csökkentése a motorra vonatkozó megoldásokkal
 - a kipufogógáz károsanyag tartalmának csökkentése a kipufogógáz visszavezetéssel
 - a kipufogógáz károsanyag tartalmának csökkentése katalitikus utókezeléssel
 - a katalizátor szerkezeti felépítése, működése, a működés feltételei

4.3.3. A gépjármű elektromos berendezése

14óra

- Az akkumulátor, felépítése, karbantartása
 - az akkumulátorok működési elve
 - a síklemezes indító akkumulátorok szerkezeti felépítése
 - spirálcellás, savas ólomakkumulátorok
 - az indító akkumulátorok jellemző adatai
 - a gépjármű akkumulátorának kiválasztása
 - akkumulátor töltési módok
- A generátor felépítése, ellenőrzése és karbantartása
 - A generátor működési elve
 - nagyobb teljesítményű generátorok
 - egyéb különleges generátorok
 - hűtés, üzemeltetés, jellemző paraméterek
- Feszültségszabályozás
 - a szabályozás elve
 - mechanikus, érintkezős feszültségszabályozók
 - elektronikus feszültségszabályozók.
- Az indítómotor
 - Az indítómotor működése
 - csúszófogaskerekes indítómotorok
 - a csúszóarmatúrás indítómotor
 - a tolófogaskerekes indítómotor
 - belső áttételes indítómotor

- az indítómotorok jellemzői
- Gyújtóberendezések
 - A gyújtóberendezések jellemzői
- Világító és jelzőberendezések
 - A fény jellemzői
 - a világítóberendezések feladatai és csoportosítása
 - távolsági és tompított fényszórók
 - irány- és elakadásjelző
 - a külső világítás többi eleme
- Dízelmotorok indítását segítő berendezések
 - lángkeltésű indító berendezés
 - fűtőbetétes izzító berendezések
- Egyéb villamos berendezések
 - ablak- és fényszórótisztító berendezések
 - szintjelző berendezések
 - hangjelző és riasztó berendezések
 - kényelmi berendezések
 - rádiózavar-szűrés alapfogalmak
 - rádiózavar-források az autón
 - zavarmentesítés
 - utastéri hűtő/fűtő rendszer elemei
 - vezetőtámogató asszisztens rendszerek elemei
- A pótkocsi villamos berendezései

A pótkocsi villamoshálózatának megismerése, kapcsolódásuk a vonó jármű villamos-csatlakozóihoz.
- Hatósági előírások

A villamos-berendezésekre vonatkozó hatósági előírások megismerése, műszaki alkalmazása.

4.3.4. Tengelykapcsoló és kormány szerkezet

12 óra

- A tengelykapcsoló és sebességváltóművek
 - A tengelykapcsoló
 - száraz súrlódó tengelykapcsoló feladata
 - az egytárcsás tengelykapcsoló szerkezete, csavarrugós és tányérrugós kivitel
 - a kéttárcsás és a lemezes tengelykapcsoló felépítése
 - a tengelykapcsoló-tárcsák szerkezeti kialakítása
 - a tengelykapcsoló hidraulikus és mechanikus működtetése, a holtjáték
 - tengelykapcsoló cseréje
 - a hidrodinamikus tengelykapcsoló felépítése, működése, hatásfoka a mozgásviszonyok függvényében
 - a hidrodinamikus tengelykapcsoló előnyei, hátrányai
- Nyomatékváltó
 - gépjárművek menetellenállásai: gördülési ellenállás és teljesítményszükséglete, légellenállás és teljesítményszükséglete
 - gépjárművek menetellenállásai: emelkedési ellenállás és teljesítményszükséglete, gyorsítási ellenállás és teljesítményszükséglete

- menetteljesítmény diagram
- vonóerő diagram
- a szinkronszerkezet nélküli toló fogaskerekes, vonóékes, kapcsolókörmös,
- kapcsolóhüvelyes nyomatékvtó felépítése és működése
- Automata nyomatékvtóművek
 - az egyszerű bolygókeres hajtómű felépítése, a nyomatékvtómódosítás lehetőségeinek meghatározása
 - a bolygómű áttételi fokozatainak meghatározása (lassító áttételek)
 - a bolygómű áttételi fokozatainak meghatározása (gyorsító áttételek)
 - a bolygómű áttételi fokozatainak meghatározása (forgásirány-váltó áttételek)
 - a hidrodinamikus nyomatékvtó felépítése, az olajáramlás körfolyamata
 - a nyomatékvtómódosítás keletkezése és az azt meghatározó tényezők, hatásfoka a mozgásviszonyok függvényében, a hidrodinamikus nyomatékvtó tulajdonságai
 - a vezetőkerék szabadonfutóztása és az áthidaló kapcsoló alkalmazása
 - a hidraulikusan vezérelt, többfokozatú automata nyomatékvtó felépítése
 - a hidraulikus vezérlés elemei és azok működése
 - az olajos lemezes tengelykapcsolók és fékek, valamint a szalagfék kialakítása és működése, váltómű olajok
 - a hidraulikusan vezérelt, többfokozatú automata nyomatékvtó működésének meghatározása a választókar „D1” helyzetében
 - a hidraulikusan vezérelt, többfokozatú automata nyomatékvtó működésének meghatározása a választókar „R” helyzetében
- Mellékahajtóművek
 - A mellékahajtóművek feladata
 - A mellékahajtóművek előtolássorainak elvi felépítése
 - A mellékahajtóművek csoportosítása
 - A fokozatos mellékahajtóművek előtolássora
- Kardántengely
 - Kardánhajtások, kiegyenlítőművek
 - a csuklós tengely, függesztőcsapágy és csuklók feladata
 - a kardáncsuklók kialakítása, a szöghiba-mentes elrendezés feltételei
 - a kettős szinkron kardáncsukló működése
- Differenciálmű és differenciálzár
 - A differenciálmű feladata, felépítése, működése és a működését leíró összefüggések alakulása különféle üzemi körülmények között
 - a differenciálzár feladata, felépítése
 - a lemezes tengelykapcsolóval kialakított önzáró differenciálmű feladata, felépítése és működése
 - automatikusan záró differenciálmű
- A kormányzás geometriája, a kormányzott kerekek állása
 - A kormányzás feladata, szerkezeti változatai, a tengelycsonk kormányzás geometriája, kormánytrapéz
 - a kerék helyzetét meghatározó geometriai jellemzők, a beállítás oka, értéke
 - a kerék kúszásának oka, hatása a kormányzási tulajdonságra;

- a kormányművek feladata, a fogasléces, globoid csigás, golyósoros kormánymű szerkezeti kialakítása, működése
- a kormányrudazat feladata, részei, nyomtávrúd elrendezései
- a kormánymű szerelése, javítása
- a kormányrásegítés alkalmazásának oka, kialakításának jellemzése
- tehergépkocsik, pótkocsik kormányzása
- Kormányberendezések, tehergépkocsik, pótkocsik kormányzása
 - a fogasléces hidraulikus szervokormánymű szerkezeti felépítése, működése
 - a rásegítés mértékének és a jármű haladási sebességének kapcsolata
 - szervokormánymű szerelése, javítása
 - korszerű szervokormányok
 - elektro-hidraulikus szervokormányok
 - elektro-mechanikus szervokormányok.

4.3.5. A futómű

12óra

- A kerekek
 - kerékszerkezetek
 - keréktárcsák és jelölésük
- A futómű és a gumibroncsok felépítése
 - Futóművek
 - hátsó futóművek szerelése
 - első futóművek szerelése
 - futóművek geometriája
 - gumibroncsok
 - gumibroncsok méreteinek jelölése
- Kerékagyak, keréktengelyek
 - kerékagy csapágyazási megoldások
 - kerékcsapágyak
 - lengőkarszilentek
 - gömbcsuklók
- Kerekek felfüggesztése és rugózása
 - merev kerékfelfüggesztés
 - független kerékfelfüggesztés
 - keresztirányú, lengőkaros kerékfelfüggesztés
 - hosszirányú, lengőkaros kerékfelfüggesztés
 - ferde lengőkaros kerékfelfüggesztés
 - független kerékfelfüggesztés a hátsó tengelyeknél
 - elektronika a kerékfelfüggesztésnél
- Ikertengelyek
 - Az ikertengelyek feladata, felépítése, működtetése és karbantartása.
- Segédfutóművek
 - A segédfutóművek felépítése, működése, üzemeltetése, karbantartása.
- A lengéscsillapító és a rugózás
 - laprugók
 - csavarrugók

- torziós rugók
- gumirugózás
- légrugó
- folyadék-gáz rugó
- stabilizátor
- lengéscsillapítók
- rugók és lengéscsillapítók szerelésének szabályai
- Stabilizátorok
 - Stabilizátor kialakítása és feladata.
 - Aktív és félig aktív stabilizátorok.

4.3.6.A fékberendezések

14óra

- Fékberendezésekre vonatkozó előírások, feladata
 - Az „M1 járműkategória”: személygépkocsik,
 - „M2 járműkategória”: legfeljebb 5 t megengedett legnagyobb össztömegű autóbuszok,
 - „M3 járműkategória”: több, mint 5 t megengedett legnagyobb össztömegű autóbuszok és trolibuszok,
 - „N1 járműkategória”: legfeljebb 3,5 t megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsik és vontatók,
 - „N2 járműkategória”: több, mint 3,5 t, de legfeljebb 12 t megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsik és vontatók,
 - „N3 járműkategória”: több, mint 12 t megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsik és vontatók,
 - „O1 járműkategória”: legfeljebb 0,75 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsik,
 - „O2 járműkategória”: több, mint 0,75 t, de legfeljebb 3,5 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsik (a félpótkocsit is ideértve),
 - „O3 járműkategória”: több, mint 3,5 t, de legfeljebb 10 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsik (a félpótkocsit is ide értve),
 - „O4 járműkategória”: több, mint 10 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsikra vonatkozó előírások, valamint a nemzetközi forgalomban résztvevő gépkocsikra vonatkozó előírások megismerése, helyes szemlélet kialakítása.
- Kerékfékszerkezet
 - dobfékek
 - merevnyerges és úszónyerges tárcsafékek
- Gépjárművek üzemifék-berendezései.
 - hidraulikus fékek
 - főfékhenger
 - csővezetékek
 - kerékfékhengerek
 - kétkörös, hidraulikus fékberendezések
 - fékrásegítés
 - fékerő-szabályozás
 - fékfolyadék
 - korszerű fékszerkezetek szerelése

- elektro-mechanikus rögzítőfék
- elektronikus menetstabilizáló rendszer (ESP)
- elektronikus fékerő-elosztó (EBV)
- elektronikus vészfékasszisztens (EBA)
- légfékek
- a légfékszerelvények szerkezete és működése
- a terheléssel arányos fékerő-szabályozás
- kerékfék-működtető berendezése
- pótkocsifékek
- kipufogófék
- Gépjárművek lassító fék-berendezései.
 - A tartós lassító fékek szükségessége.
 - A haszonjárművek tartós lassítófék berendezései:
 - A motor fékező nyomatékát növelő rendszerek.
 - Hidrodinamikus elven működő tartós lassítófékek.
 - A sebességváltóba szerelt hidrodinamikus nyomatékvaltó működtetéseretarderként.
 - Elektor-hidraulikus tartós lassítófék.
 - Elektromágneses elven működő, örvényáramú retarderek.
- A beépítés helye szerinti csoportosítás:
 - Off-line beépítés – a hajtáslánc vonalán kívüli, gyakran gyorsító áttétellel ellátott változat.
 - On-line – a hajtásláncba beépített változat.
 - A primer retardert a motor és a sebességváltó mechanikus áttételei közé építik be.
 - A sebességváltó fokozatai közé beépített retarder.
 - A szekunder retarder (melyet a sebességváltó és a hátsó futómű között helyeznek el) működése.
- A blokkolásgátló berendezés
 - A blokkolásgátlás
 - blokkolásgátló berendezés működése(ABS)
 - blokkolásgátló berendezés légtelenítése
- A kipörgés gátló berendezés
 - A kipörgés gátló (ASR, Tracs, EDB) berendezések kialakítása, működési elve, a beavatkozás formái.
- A rögzítő fék-berendezések típusai, működésük és felépítésük
 - A rögzítő fék-berendezés kialakítása, a légfékes szerelvények kialakítása, (rugóerő tárolós rögzítő-fék berendezések) működése, karbantartásuk.

4.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, tanműhely

4.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	
1.	magyarázat	x		x	Számítógép. Projektor, ppt.
2.	megbeszélés		x		

3.	vita		x	x	
4.	szemléltetés			x	Makett autó, fali tablók
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat	x	x		

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz elemzés, hibakeresés	x			
3.3.	rajz elemzés, hibakeresés	x			

4.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

5. Gépjárművek szerkezetana gyakorlat

32 óra

5.1. A tantárgy tanításának célja

Alapvető hiba-felismerési és javítási készség megalapozása és a gépjárművezetőtől elvárható, adott esetben történő üzemzavar okának megállapítása és megszüntetése, illetve az előírt karbantartási műveletek szakszerű elvégzése, a szükséges szerszámok alkalmazása.

A gyakorlat koncentrációjának tantárgyi megteremtésével segítse kialakítani a tanulóknak azt a készséget, hogy az ismereteket a gyakorlati munkában optimálisan hasznosítani tudja.

Cél, hogy a tanuló legyen képes a műszaki hibás jármű esetében a tehergépkocsi meghibásodását megállapítani, a kisebb hibát elhárítani.

Alapvető hiba-felismerési és javítási készség megalapozása, a szükséges szerszámok alkalmazása.

5.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

5.3. Témakörök

Biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok gyakorlat

A feladatok során betartandó munkavédelmi előírások elsajátítása. A feladatok gyakorlati végrehajtása. A biztonságos munkavégzés feltételeit a műszaki megelőzés eszközével oldja meg. Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megteremtésével kialakított munkafeltételek pozitív hatásokat jelentenek a munkavállalók számára. A tanulók ismerjék és alkalmazni tudják a biztonságtechnika követelményeit.

Járművek felépítése

- Vázszerkezet, kocsiszekrény

A vázépítési rendszerek bemutatása, a gépkocsi alvázkeretével szemben támasztott követelmények, a tehergépkocsi felépítmény rakfelületek kialakításának módjainak megismerése.

- Az alváz feladata és változatai

az önhordó építési mód

az aktív biztonság és jellemzői

a passzív biztonság, külső és belső biztonsági zóna elemei.

- A vezetőfülke (billenthető, speciális)

A vezetőfülke kialakítására vonatkozó követelmények megismerése, a gépjárművezető munkaterének kialakítása, mint a munkahelyükkel szemben támasztott követelmények, magas elvárások.

- A fülkebillentő karbantartása

A fülkebillentő szerkezeti kialakítása, biztonsági előírások használatukkor, karbantartási műveletek megismerése, alkalmazása.

- Tehergépjárművek rakfelületeinek kialakítása

A billenő rakfelületű tehergépkocsi-felépítmény szerkezetének megismerése, a felépítmények használatára vonatkozó biztonsági előírások és munkavédelmi szabályok elsajátítása. A gépjárműállomány gazdaságos felhasználásának követelményének, az improductív rakodási és várakozási idő csökkentésének lehetőségei a speciális kialakítású felépítmények alkalmazásával.

- **Speciális felépítményű járművek**

A speciális kialakítású felépítmények használatára vonatkozó biztonsági előírások és munkavédelmi szabályok elsajátítása. A különleges szállítási feladatok megoldására készült célgépjárművek alkalmazási területei. A célgépkocsik különféle feladatprofiljainak megismerése a szállítandó áruval kapcsolatos követelmények szempontjából (különleges védelmet (bútorszállító) vagy megfelelő hőmérsékleti viszonyokat (hűtő gépkocsi) biztosító, darabos áruk, szóródó (ömlesztett) anyagok, hosszú anyagok (rönkfák, deszkák, csövek stb.) szállításához).

- **A járműszerelvények kapcsolószerkezetei**

A járműszerelvények kapcsolási lehetőségei. A vonóhorog és vonóháromszög valamint a forgószármoly kialakítása, működése, karbantartása, biztonsági előírások elsajátítása.

- **Ablaktörlő-és mosóberendezések**

Az ablaktörlő és mosóberendezésekre vonatkozó szabványok és előírások megismerése, működésükre és karbantartásukra vonatkozó ismeretek elsajátítása

- **A központi vészkapcsoló**

A központi vészkapcsoló szerepe, kialakítása, működése. Használatára vonatkozó előírások.

- **A kocsiszekrény, utastér, rakfelület tisztítása, karbantartása**

A tisztítás, karbantartás során betartandó munkavédelmi előírások megismerése. A veszélyes munkafolyamatokra vonatkozó speciális előírások betartása. A gépjárművekhez használt tisztító anyagok, a felhasználását követő veszélyes anyagok kezelése, tárolása, szállítása. Környezetkímélő tisztító anyagok használata a környezetvédelmi előírások figyelembe vételével. A tisztítás fontossága, alkalmazása, alkatrészekre tapadó szennyeződések osztályozása

A tisztítás leggyakoribb módszerei

Fizikai tisztítás módszerei:

lángsugaras tisztítás

oldószeres mosás

gőzsugár-tisztítás

Mechanikai tisztítási módszerek:

tisztítás kézi, vagy gépi kefével, csiszolás

szemcseszórás

Folyadéksugaras tisztítás alkatrész tisztító berendezések.

A motor és segédberendezései

- A motorok szerkezeti felépítése
- Ottó-motorok működése, a négyütemű Otto-motor hatásfokai
- A négyütemű Otto-motor jelleggörbéi
- Dízel-motorok működése. A négyütemű dízelmotor működése és szerkezete.
- A négyütemű motor töltéscsere vezérlése
- A motorok feltöltése
- A motor hűtése
- A motor kenése

- A motorok tüzelőanyag ellátása
- Az Ottó-motor tüzelőanyag ellátása
- Az Otto-motor tüzelőanyag ellátó rendszere
- A karburátorok szerkezete, működése. A mechanikus benzinbefecskendezés (K-Jetronic). Az elektromechanikus benzinbefecskendezés (KE-Jetronic).
- A dízel-motor tüzelőanyag ellátása
- Közös nyomásterű dízelbefecskendező rendszerek
- Szívó-és kipufogórendszer

A gépjármű elektromos berendezése

- Az akkumulátor, felépítése, karbantartása
- A generátor felépítése, ellenőrzése és karbantartása. A generátor működési elve.
- Feszültségszabályozás
- Az indítómotor működése
- A gyújtóberendezések jellemzői
- Világító és jelzőberendezések
- Dízelmotorok indítását segítő berendezések
- Egyéb villamos berendezések
- A pótkocsi villamos berendezései. A pótkocsik villamoshálózatának megismerése, kapcsolódásuk a vonó jármű villamos-csatlakozóihoz.
- Hatósági előírások. A villamos-berendezésekre vonatkozó hatósági előírások megismerése, műszaki alkalmazása.

Tengelykapcsoló és kormány szerkezet

- A tengelykapcsoló és sebességváltóművek
- Nyomatékváltó
- Automata nyomatékváltóművek
- Mellékajtóművek
- Kardántengely, kardánhajtások, kiegyenlítőművek
- Differenciálmű és differenciálzár. A differenciálmű feladata, felépítése, működése és a működését leíró összefüggések alakulása különféle üzemi körülmények között
- A kormányzás geometriája, a kormányzott kerekek állása. A kormányzás feladata, szerkezeti változatai, a tengelycsonk kormányzás geometriája, kormánytrapéz.
- Kormányberendezések, tehergépkocsik, pótkocsik kormányzása

A futómű

- A kerekek
- A futómű és a gumibroncsok felépítése
- Kerékagyak, keréktengelyek
- Kerekek felfüggesztése és rugózása
- Ikertengelyek
- Segédfutóművek
- A lengéscsillapító és a rugózás
- Stabilizátorok

A fékberendezések

- Fékberendezésekre vonatkozó előírások, feladata
 - Az „M1 járműkategória”: személygépkocsik,
 - „N1 járműkategória”: legfeljebb 3,5 t megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsik és vontatók,
 - „N2 járműkategória”: több, mint 3,5 t, de legfeljebb 12 t megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsik és vontatók,
 - „N3 járműkategória”: több, mint 12 t megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsik és vontatók,
 - „O1 járműkategória”: legfeljebb 0,75 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsik,
 - „O2 járműkategória”: több, mint 0,75 t, de legfeljebb 3,5 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsik (a félpótkocsit is ideértve),
 - „O3 járműkategória”: több, mint 3,5 t, de legfeljebb 10 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsik (a félpótkocsit is ide értve),
 - „O4 járműkategória”: több, mint 10 t megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsikra vonatkozó előírások, valamint a nemzetközi forgalomban résztvevő gépkocsikra vonatkozó előírások megismerése, helyes szemlélet kialakítása.
- Kerékfékszerkezet
 - dobfékek
 - merevnyerges és úszónyerges tárcsafékek
- Gépjárművek üzemifék-berendezései.
 - hidraulikus fékek
 - főfékhenger
 - csővezetékek
 - kerékfékhengerek
 - kétkörös, hidraulikus fékberendezések
 - fékrásegítés
 - fékerő-szabályozás
 - fékfolyadék
 - korszerű fékszerkezetek szerelése
 - elektro-mechanikus rögzítőfék
 - elektronikus menetstabilizáló rendszer (ESP)
 - elektronikus fékerő-elosztó (EBV)
 - elektronikus vészfékasszisztens (EBA)
 - légfékek
 - a légfékszerelvények szerkezete és működése
 - a terheléssel arányos fékerő-szabályozás
 - kerékfék-működtető berendezése
 - pótkocsifékek
 - kipufogófék
- Gépjárművek lassító fék-berendezései.

A tartós lassító fékek szükségessége.

A haszonjárművek tartós lassítófék berendezései:

A motor fékező nyomatékát növelő rendszerek.

 - Hidrodinamikus elven működő tartós lassítófékek.
 - A sebességváltóba szerelt hidrodinamikus nyomatékváltó működtetéseretarderként.
 - Elektor-hidraulikus tartós lassítófék.

- Elektromágneses elven működő, örvényáramú retarderek.
- A beépítés helye szerinti csoportosítás:
 - Off-line beépítés – a hajtáslánc vonalán kívüli, gyakran gyorsító áttétellel ellátott változat.
 - On-line – a hajtásláncba beépített változat.
 - A primer retardert a motor és a sebességváltó mechanikus áttételei közé építik be.
 - A sebességváltó fokozatai közé beépített retarder.

A szekunder retarder (melyet a sebességváltó és a hátsó futómű között helyeznek el) működése.
- A blokkolásgátló berendezés
 - A blokkolásgátlás
 - blokkolásgátló berendezés működése(ABS)
 - blokkolásgátló berendezés légtelenítése
- A kipörgés gátló berendezés
 - A kipörgés gátló (ASR, Tracs, EDB) berendezések kialakítása, működési elve, a beavatkozás formái.
- A rögzítő fék-berendezések típusai, működésük és felépítésük
 - A rögzítő fék-berendezés kialakítása, a légfékes szerelvények kialakítása, (rugóerő tárolós rögzítő-fék berendezések) működése, karbantartásuk.

5.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanműhely, műhely

5.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

4.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

4.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

5.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11976-16 azonosító számú

**Rakodás és rakományrögzítés
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A **11976-16** azonosító számú **Rakodás és rakományrögzítés** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák.

	A rakományrögzítés a közúti szállításban	Rakodás és rakományrögzítés gyakorlat
FELADATOK		
Ellenőrzi a rakodást, vagy részt vesz benne	x	x
Az utasítások szerint átveszi az árut		
Rakodásnál ellenőrzi a rakomány elhelyezését, a súlyelosztást, rögzítést	x	x
Elvégzi a rakomány rögzítését, a rakománytól függően megfelelő jelzésekkel látja el a járművet	x	x
Ellátja az áru átadásával kapcsolatos feladatokat, egyeztet a lerakodásról, figyelemmel kíséri a lerakodást	x	x
Részt vesz az időszakos szakmai és munkavédelmi továbbképzéseken	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Csomagolás és rakományegységek	x	x
Az áru fajták	x	x
Rögzítési módok, közvetlen rögzítések	x	x
Rögzítőeszközök és használatuk, kitöltő anyagok	x	x
Hálók és ponyvák használata	x	x
Rakományok rögzítése, kezelési bárcák ismerete	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	x	x
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	x	x
Elemi számolási készség	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Erős fizikum	x	x
Felelősségtudat	x	x
Precizitás	x	x

6.1.A tantárgy tanításának célja

A közúti teherszállítás az európai szállítás és logisztika gerince. Európának olyan közúti teherszállításra van szüksége, amely nemcsak hatékony, de biztonságos is. A rakománymegfelelő rögzítése nélkülözhetetlen a közúti teherszállítás biztonságának további növeléséhez.

Becslések szerint a teherautókat érintő balesetek akár 25%-a is a rakomány nem megfelelő rögzítésére vezethető vissza. Rakományrögzítésre vonatkozó előírások számos tagállamban léteznek, de gyakran különböznek tartalmukban és tematikájukban, ezért a nemzetközi szállítók számára nagyon nehéz feladat tudomást szereznni arról, hogy a rakomány rögzítésére mely minimális követelmények vonatkoznak egy konkrét határon átnyúló szállítás esetében. Cél az áruk biztonságos elhelyezése és rögzítése a tehergépjármű rakfelületén, az áru jellegének figyelembe vételével. A megfelelő rögzítő eszközök kiválasztása, helyes rögzítési módok alkalmazása. A rakományok jelölésére és elhelyezésére vonatkozó előírások megismerése. A rakodástechnológiák munkavédelmi előírásainak megismerése.

A rakományrögzítéssel kapcsolatos jogszabályok, kötelezettségek és műszaki előírások megismerése:

- nemzeti és nemzetközi rakományrögzítési műszaki szabványok,
- egyéb információforrások,
- fizikai elvek, súlyok és erők,
- a rögzítőfelszerelés használata,
- a rakományrögzítés alapvető elvei és módszerei, valamint
- visszafogó anyagok

6.2.Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

6.3.Témakörök**6.3.1. A rakományrögzítés szükségessége****14 óra**

- Tömeg és súly
 - A tömeg és a súly eltérő természete.
 - Az anyag tulajdonsága
 - A testet alkotó anyag mennyisége.
 - A mértékegységek modern nemzetközi rendszere.
 - A tömegközéppont
 - Az adott test tömegeloszlásának az átlaga.
 - A nem egyenletes eloszlású test anyaga.
 - A tömegközéppont jelentősége a rakományrögzítés szempontjából.
- A rakomány által kifejtett gyorsulási erők
 - A tárgy sebességének megváltozása fékezéskor illetve gyorsuláskor.
 - A tárgy sebességének megváltozása kanyarban, gyors sávváltottatáskor.
- Csúszás
 - A súrlódási erők a rakománynak és a tehergépjármű vele érintkező rakodófelületének kölcsönös tulajdonságai

- Dőlés és billenés
 - A dőlés kockázata
 - A dőlés kockázatának számolása
 - A dőlés kockázata a rakomány tömegközéppont magasság és keresztmetszet függvényében.
- A rakomány merevsége
 - A rögzítési módszer kiválasztása a rakomány merevségének függvényében.
 - A torlaszolóhoz/támasztáshoz szükséges anyag mennyiségének kiválasztása és kiszámítása
- A teher eloszlása
 - A teher elhelyezése a maximálisan engedélyezett méretekre a tengelyekre eső és összsúlyokra vonatkozó méretek figyelembe vételével.
- A jármű kiválasztása és megrakodása
 - A jármű és felépítménye kivitelének és szerkezetének kiválasztási módjai a - szállítandó terhek befogadására, különös tekintettel a felhasznált anyagok jellemzőire és teherbírására.

Ép és rendeltetésszerűen használható a rakfelület:

 - A rakodófelület tiszta és száraz;
 - A padozat jó állapotban van, egy deszkája sincs eltörve, nincsenek kiálló szögek, sem bármi egyéb, ami kárt okozhatna a rögzítő felszerelésben vagy a rakományban;
 - A homlokfal rendeltetésszerűen használható állapotban van;
 - A ponyvatartó vázszerkezet rendeltetésszerűen használható állapotban van, minden deszka a helyén van.
 - Konténer vagy cserefelépítmény esetén minden megfogószerkezet és szerelvény ép és rendeltetésszerűen használható állapota.

A rögzítőfelszerelés ép, tiszta és rendeltetésszerűen használható állapota.
A hevederek rögzítési pontjainak kopása és korróziója.
A jármű rendelkezik a szállítandó rakomány rögzítéséhez szükséges, megfelelő számú hevederrögzítési ponttal.
- Több módozatú szállítási műveletek
 - A leggyakoribb több módozatú/kombinált szállítási módok.
 - A tengeren vagy vasúton is szállítható járművek.
 - A vasúti (UIC, 2. melléklet) és tengeri szállítási (IMO/ILO/UNECE, Teherszállító egységek rakodására vonatkozó irányelvek) gyakorlatot rögzítő nemzetközi szabályzatok ismerete.

6.3.2. Járművek felépítménye és torlaszolásos rögzítésre szolgáló eszközök a járműveken 14óra

- A homlokfal
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A homlokfal teherbírására vonatkozó követelmények.
- Az oldalfalak
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - Az oldalfalak teherbírására vonatkozó követelmények.
- A hátsó falak
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.

- A hátsó falak teherbírására vonatkozó követelmények.
- Dobozos típusú felépítménye
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A dobozos típusú felépítmények oldalfalainak teherbírására vonatkozó követelmények
- Nyitott oldalú felépítmény (ponyvás/léckeretes vagy billenő típusú)
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A ponyvás/léckeretes vagy billenő felépítményű járművek oldalfalai.
 - A ponyvás/léckeretes vagy billenő felépítmények oldalfalainak teherbírására vonatkozó követelmények
- Oldalponyvás felépítményű járművek
 - Az EN283 számú európai szabvány ismerete
 - Az oldalponyvás felépítmények oldalfalainak teherbírására vonatkozó követelmények
- Rakoncák
 - A rakoncák feladata.
 - A henger alakú rakományt tartó rakoncák feladata, méretezése.
 - A nem henger alakú rakományt tartó rakoncák feladata, méretezése.
- A hevederek és rögzítési pontjai
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete
 - A hevederek és rögzítési pontjainak elhelyezése a járműveken.
 - Az egybefüggő hevederrögzítő rudak használata.
- ISO-konténerok
 - A konténer felépítése és szerkezete, emelésük
 - A végfalak
 - Az oldalfalak
 - A csatlakozó- és hevederrögzítő pontok
- Cserefelépítmények
 - A cserefelépítményekre vonatkozó terhelésierő-értékek, az EN283 szabvány ismerete.
 - A támasztólábakon álló cserefelépítmény.

6.3.3. *Visszatartási módszerek*

12 óra

- Kötözés
 - A leszorításos lekötözés
 - Hurkos kötözés
 - Ferde kötözés
 - Átkötés
 - Közvetlen kikötözés
 - Kötöző eszközök
 - Hevederes kötözőelemek
 - Rögzítőláncok
 - Sodronykötél kötözőelemek
 - Csavaros feszítő
 - Hálók vagy takaróponyvák kötözéssel
 - Kötelek
 - Acélpántok
 - Rögzítősínek az oldalfalakon rudak és kötözőelemek számára
- Megfogószerkezetes rögzítés

- Megfogószerkezet felépítése.
- Megfogószerkezet alkotórészei.
- A megfogószerkezetek rögzítése az alváz/szerkezethez.
- A reteszelőkre vonatkozó szabványok.
- Süllyeszthető megfogószerkezetek.
- Nem süllyeszthető megfogószerkezetek
- Több visszatartási módszer kombinálása
- Kiegészítő eszközök
 - A súrlódási tényezőt növelő betétek
 - A közbetétek
 - A szokványos méretek és súlyok
 - Fából készült talpak
 - Zsugorodó fólia és nyújtható fólia
 - Acél vagy műanyag pántolószalagok
 - Saroklécek
 - Kopásvédők műanyag hevederek számára
 - A rakomány és a kötözőeszközök sérülésének elkerülése végett használt élvédők.
 - Rakományvédő távtartók
 - Karmos alátétek
- A szükséges kötőzömennyiség számítása, ellenőrzése fuvarfeladat közben
 - A csúszás megakadályozásához szükséges kötőzömennyiség kiszámítása.
 - A felbillenés megakadályozásához szükséges kötőzömennyiség kiszámítása.
 - Az IMO/ILO/UNECE "Teherszállító egységekrakodására vonatkozó irányelvek" megismerése.

6.3.4. Szabványosított vagy félig szabványosított rakományok

12óra

- Tekercsek, hordók és henger alakú rakományok
 - A merev alakú tekercset, hordókat és henger alakú rakományok szállítása.
 - A biztonságos és módszeres fel- és lerakodás szögperemes ékek használatával.
 - Hordók rakodástechnikájára, valamint elrendezésére vonatkozó előírások.
- Zsákok, bálák és zacskók
 - Zacskók és zsákok valamint bálák és nagy zsákok biztonságos és módszeres fel- és lerakodási módszerei.
 - Zacskók és zsákok valamint bálák és nagy zsákok rakodástechnikájára, valamint elrendezésére vonatkozó előírások
- Rakodólapok és görgős rakodólapok
 - Az europaletta (ISO 445-1984) használata.
 - A görgős rakodólap.
 - A keretes rakodólap használata az élelmiszerszállításban.
- Lapos fémlemezek
 - Lapos fémlemezek rakományrögzítése, rakodástechnikájára, valamint elrendezésére vonatkozó előírások.
 - Ha a rakomány nem a homlokfal mentén van elhelyezve.
 - Ha a rakományt hátrafelé is meg kell támasztani.
 - A lemezek egy vagy több rakományszelvényben történő elhelyezése.
 - Ha a rakomány nem fekszik rá az oldalrakoncákra.
- Hosszú szelvények
 - A rakomány visszatartására vonatkozó előírások.
 - A megfelelő leszorításos módszer és kötöző anyag kiválasztása.
 - A hosszirányú elmozdulás megakadályozása.

- Gerendák
 - Az ékágy kialakítása
 - A rakomány visszatartására vonatkozó előírások.
 - A megfelelő leszorításos módszer és kötöző anyag kiválasztása.
 - A hosszirányú elmozdulás megakadályozása.
 - Teendők, ha a rakomány nem a homlokfal mentén van elhelyezve.
 - A hátrafelé történő megtámasztás.
- Tekercselt áruk
 - Széles lemezekből álló tekercek - vízszintes tengellyel
 - Széles lemezekből álló tekercek - függőleges tengellyel
 - Tekercsekbe kötött drót, rudak vagy gerendák
- Nagy rakományegységek és öntvények
 - A nagy rakományegységek és öntvények rögzítése
 - A rakomány visszatartására vonatkozó előírások.
 - A megfelelő leszorításos módszer és kötöző anyag kiválasztása.
 - A hosszirányú elmozdulás megakadályozása.
 - A kötözésre, alátétetre, támasztókeretre valamint a járműre szerelt ékre vonatkozó előírások, munkavédelmi megoldások.
- Akasztott rakományok
 - Az akasztott rakomány lengése kanyarodás közben
 - Szakszerű rögzítési módok kilengés és elmozdulás ellen.
- Nagy mennyiségű folyadékból álló rakomány
 - A folyadékrakományok és olyan egyéb rakományok kapcsán, amelyek a folyadékokkal azonos módon viselkednek, a megfelelő rakodástechnológia alkalmazása, vagy megfelelő műszaki megoldások megismerése, a jármű dinamikai jellemzőinek figyelembe vételével.

6.3.5. Néhány konkrét rakományra vonatkozó követelmény

12óra

- Általános rakományok
 - A súlyeloszlás és a tömegközéppont
 - A rakomány alakjából adódó rakodási és rögzítési követelmények.
 - A csomagolásból adódó különbségek rakományegység elhelyezésénél.
 - A párnázó anyagok használata a rakomány megfelelő kitámasztása és stabilitása érdekében.
- Farakományok
 - A fűrészelt faárúk (ISO 4472-nek és ezzel rokon szabványok ismerete), rakodás- és rögzítés technikája.
 - A kör keresztmetszetű faárúk, rakodás- és rögzítés technikája.
 - A hosszirányú halmozás
 - A keresztirányú halmozás
 - Egész fák szállítása az uniós (96/53/EK) irányelvnek megfelelően.
- Nagy konténerek vagy nagy, nehéz csomagok
 - A megfogószerkezetek vagy hasonló reteszelő mechanizmusok befogadására kiképezett rögzítési pontok kialakítása, használatuk, munkavédelmi előírások.
 - A nemzetközi szabványok (ISO 1496) megismerése.
- Megfogószerkezet nélküli cserefelépítmények
 - Az ISO típusú sarokelemekkel nem rendelkező cserefelépítmények speciálisrögzítőbilincsekkel vagy kötözőgyűrűkkel történő emelés, rögzítés és szállítás szabályai.
- Nyitott (hulladékgyűjtő jellegű) konténerek

- A nyitott (hulladékgyűjtő jellegű) konténerek emelés, rögzítés és szállítás szabályai.
- A nyitott konténer lapos, emelőkaros rakodófelületen, valamint lapos, emelőkarokkal el nem látott rakodófelületen.
- A gépjárművezető felelőssége a biztonságos fuvarozás érdekében, a takaró vagy háló használata.
- Áruk elhelyezése konténerekben
 - A szabványos ISO-konténerek
 - A konténer kezelése és szállítása a közúti biztonság szempontjából
 - A 20 láb hosszúságú konténer
- Nagy tömegű ömlesztett rakományok
 - A felépítmény és az alváz közötti összes rögzítési pont és a felépítményen található összes szerelvény kialakítása.
 - A felépítmény és az alváz rendeltetésszerű használata.
- Lemezek szállítása lapos rakodófelületen A-bakokkal
 - A-bakok kialakítása
 - Lemezek elhelyezése lapos rakodófelületen A-bakok felhasználásával.
 - Ha a rakomány nem a homlokfal mentén van elhelyezve,
 - A torlaszolások rögzítési módok illetve sarokpánt használata.
 - Párnázóanyag, hevederek és kopásvédő használata.
- Ipari munkagépek / építőipari gépek / mozgó munkagépek
 - A lánctalpas és kerekes ipari munkagépek biztonságos szállítása.
 - Fel- és leállítás a szállító járműre.
 - Megfelelő rögzítés a szállító járművön.
 - Mozgatható szerelvények szállítási helyzete.
 - A jármű elhelyezése a helyes terhelés eloszlása figyelembe vételével.
 - A tengelyterhelésre vonatkozó jogszabályi előírások alkalmazása a jármű irányíthatósága, egyéb szerkezeti tulajdonságai, súlya alapján.
 - A munkagép rögzítési feltételei a kerekei, lánctalpai vagy hengerei alapján.
 - A legalább négy különálló rögzítési pont kialakítása.
- Veszélyes áruk szállítása
 - A veszélyes áruk közúti szállítására vonatkozó az UNECE veszélyes anyagok nemzetközi közúti szállításáról szóló európai megállapodása (ADR) ismerete.
 - Az ADR rendelkezései az Európai Unión belül a nemzeti és nemzetközi közúti szállításban.
 - A jármű felszerelése.
 - A gépjárművezetőre vonatkozó előírások.
 - A veszélyes áruk rögzítésére, biztonsági és környezeti hatásaira vonatkozó előírások.

6.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem,

6.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

6.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztály	

1.	magyarázat	x			Számítógép. Projector, ppt.
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

6.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatóság	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondat szintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Képi információk körében				
3.1.	rajz értelmezése	x			
3.2.	rajz elemzés, hibakeresés	x			
4.	Gyakorlati munkavégzés körében				
4.1.	Műveletek gyakorlása	x			
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			

6.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

7. Rakomány és rakományrögzítés gyakorlat tantárgy

16 óra

7.1. A tantárgy tanításának célja

Az elsajátított elméleti és gyakorlati tananyag készség szintű elsajátítása, konkrét gyakorlati feladatok végrehajtásával

7.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

7.3. Témakörök

7.3.1. Biztonságos ellenőrzési, karbantartási és rakományrögzítés üzemeltetési feladatok, rakodási gyakorlatok 16 óra

A feladatok során betartandó munkavédelmi előírások betartása.

A rakományrögzítésre vonatkozó tíz legfontosabb parancsolatára vonatkozó gyakorlati elsajátítása:

1. Mielőtt megrakodjuk a járművet, ellenőrizzük, hogy ép és rendeltetésszerűen használható állapotban van-e a rakfelület, a felépítmény és minden rakományrögzítő felszerelés.
2. Úgy rögzítsük a rakományt, hogy ne tudjon a helyéről eltolódni, elgurulni, csúszkálni a rázkódás hatására, ne tudjon leesni a járműről, és ne tudja felbillenteni azt.
3. Döntsük el, hogy mely rögzítési módszer(ek) a legalkalmasabb(ak) a rakomány tulajdonságaitól függően (megfogószerkezet, torlaszolás, közvetlen kikötözés, leszorításos lekötözés vagy ezek kombinációja).
4. Ellenőrizzük, hogy a jármű és a torlaszolásos rögzítő felszerelés gyártójának ajánlásait teljesülnek-e.
5. Ellenőrizzük, hogy a rakományrögzítő felszerelés megfelel-e azoknak a követelményeknek, amelyek az utazás során várhatóak. A vészfékezés, az akadály kikerüléséhez szükséges éles kanyarodás, a rossz út- és időjárási viszonyok olyan körülmények, amelyek bármely utazás során nagy valószínűséggel előfordulhatnak.
Arögzítő felszerelésnek ellen kell tudni állni ezeknek a körülményeknek.
6. Minden be- és kirakodáskor és a rakomány átrendezésekor vizsgáljuk meg a rakományt, ellenőrizzük, hogy nincs-e túlterhelés, és hogy a súlyelosztás megfelelően kiegyensúlyozott-e. Győződjünk meg arról, hogy a rakomány úgy van elrendezve, hogy a teljes rakomány tömegközéppontja minél közelebb essen a jármű hossz tengelyéhez és minél alacsonyabban legyen: a nehéz áruk alul legyenek, a könnyebbek felül.
7. Rendszeresen ellenőrizzük a rakomány rögzítését az út során, ahol csak lehetséges. Az első ellenőrzést lehetőség szerint néhány kilométernyi vezetés után egy biztonságos megállóhelyen végezzük el. Továbbá ellenőrizzük a rögzítést erős fékezés után és ávezetés során adódó más rendhagyó helyzeteket követően is.
8. Ha lehetséges, használjunk olyan eszközöket, amelyek segítik a rakományrögzítést, pl. súrlódási tényezőt növelő betéteket, közbetéteket, pántokat, sarokléceket stb.
9. Győződjünk meg arról, hogy a rögzítés nem okoz kárt a szállított áruban.

10. Vezessünk nyugodtan, azaz a sebességet a körülményeknek megfelelően válasszuk meg annak érdekében, hogy így elkerülhessük a hirtelen irányváltást és az erősfékezést.

7.3.2. A rakományrögzítés szükségessége

- Tömeg és súly
 - A tömeg és a súly eltérő természete.
 - Az anyag tulajdonsága
 - A testet alkotó anyag mennyisége.
 - A mértékegységek modern nemzetközi rendszere.
 - A tömegközéppont
 - Az adott test tömegeloszlásának az átlaga.
 - A nem egyenletes eloszlású test anyaga.
 - A tömegközéppont jelentősége a rakományrögzítés szempontjából.
 - A rakomány által kifejtett gyorsulási erők
 - A tárgy sebességének megváltozása fékezéskor illetve gyorsuláskor.
 - A tárgy sebességének megváltozása kanyarban, gyors sávváltoztatáskor.
 - Csúszás
 - A súrlódási erők a rakománynak és a tehergépjármű vele érintkező rakodófelületének kölcsönös tulajdonságai
 - Dőlés és billenés
 - A dőlés kockázata
 - A dőlés kockázatának számolása
 - A dőlés kockázata a rakomány tömegközéppont magasság és keresztmetszet függvényében.
 - A rakomány merevsége
 - A rögzítési módszer kiválasztása a rakomány merevségének függvényében.
 - A torlaszolóhoz/támasztáshoz szükséges anyag mennyiségének kiválasztása és kiszámítása
 - A teher eloszlása
 - A teher elhelyezése a maximálisan engedélyezett méretekre a tengelyekre eső és összsúlyokra vonatkozó méretek figyelembe vételével.
 - A jármű kiválasztása és megrakodása
 - A jármű és felépítménye kivételének és szerkezetének kiválasztási módjai a - szállítandó terhek befogadására, különös tekintettel a felhasznált anyagok jellemzőire és teherbírására.
- Ép és rendeltetésszerűen használható a rakfelület:
- A rakodófelület tiszta és száraz;
 - A padozat jó állapotban van, egy deszkája sincs eltörve, nincsenek kiálló szögek, sem bármi egyéb, ami kárt okozhatna a rögzítő felszerelésben vagy a rakományban;
 - A homlokfal rendeltetésszerűen használható állapotban van;
 - A ponyvatartó vázszerkezet rendeltetésszerűen használható állapotban van, minden deszka a helyén van.
 - Konténer vagy cserefelépítmény esetén minden megfogószerkezet és szerelvény ép és rendeltetésszerűen használható állapota.
- A rögzítőfelszerelés ép, tiszta és rendeltetésszerűen használható állapota.
A hevederek rögzítési pontjainak kopása és korróziója.

A jármű rendelkezik a szállítandó rakomány rögzítéséhez szükséges, megfelelő számú hevederrögzítési ponttal.

- Több módozatú szállítási műveletek
 - A leggyakoribb több módozatú/kombinált szállítási módok.
 - A tengeren vagy vasúton is szállítható járművek.
 - A vasúti (UIC, 2. melléklet) és tengeri szállítási (IMO/ILO/UNECE, Teherszállító egységek rakodására vonatkozó irányelvek) gyakorlatot rögzítő nemzetközi szabályzatok ismerete.

7.3.3. Járművek felépítménye és torlaszolásos rögzítésre szolgáló eszközök a járműveken

- A homlokfal
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A homlokfal teherbírására vonatkozó követelmények.
- Az oldalfalak
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - Az oldalfalak teherbírására vonatkozó követelmények.
- A hátsó falak
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A hátsó falak teherbírására vonatkozó követelmények.
- Dobozos típusú felépítménye
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A dobozos típusú felépítmények oldalfalainak teherbírására vonatkozó követelmények
- Nyitott oldalú felépítmény (ponyvás/léckeretes vagy billenő típusú)
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete.
 - A ponyvás/léckeretes vagy billenő felépítményű járművek oldalfalai.
 - A ponyvás/léckeretes vagy billenő felépítmények oldalfalainak teherbírására vonatkozó követelmények
- Oldalponyvás felépítményű járművek
 - Az EN283 számú európai szabvány ismerete
 - Az oldalponyvás felépítmények oldalfalainak teherbírására vonatkozó követelmények
- Rakoncák
 - A rakoncák feladata.
 - A henger alakú rakományt tartó rakoncák feladata, méretezése.
 - A nem henger alakú rakományt tartó rakoncák feladata, méretezése.
- A hevederek és rögzítési pontjai
 - Az EN12642 vagy valamely ezzel egyenértékű szabvány ismerete
 - A hevederek és rögzítési pontjainak elhelyezése a járműveken.
 - Az egybefüggő hevederrögzítő rudak használata.
- ISO-konténerek
 - A konténer felépítése és szerkezete, emelésük
 - A végfalak
 - Az oldalfalak
 - A csatlakozó- és hevederrögzítő pontok
- Cserefelépítmények
 - A cserefelépítményekre vonatkozó terhelésierő-értékek, az EN283 szabvány ismerete.

- A támasztólábakon álló cserefelépítmény.

7.3.4. Visszatartási módszerek

- Kötözés
 - A leszorításos lekötözés
 - Hurkos kötözés
 - Ferde kötözés
 - Átkötés
 - Közvetlen kikötözés
 - Kötöző eszközök
 - Hevederes kötözőelemek
 - Rögzítőláncok
 - Sodronykötél kötözőelemek
 - Csavaros feszítő
 - Hálók vagy takaróponyvák kötözéssel
 - Kötelek
 - Acélpántok
 - Rögzítősínek az oldalfalakon rudak és kötöző elemek számára
- Megfogószerkezetes rögzítés
 - Megfogószerkezet felépítése.
 - Megfogószerkezet alkotórészei.
 - A megfogószerkezetek rögzítése az alváz/szerkezethez.
 - A reteszelőkre vonatkozó szabványok.
 - Süllyeszthető megfogószerkezetek.
 - Nem süllyeszthető megfogószerkezetek
- Több visszatartási módszer kombinálása
- Kiegészítő eszközök
 - A súrlódási tényezőt növelő betétek
 - A közbetétek
 - A szokványos méretek és súlyok
 - Fából készült talpak
 - Zsugorodó fólia és nyújtható fólia
 - Acél vagy műanyag pántolószalagok
 - Saroklécek
 - Kopásvédők műanyag hevederek számára
 - A rakomány és a kötözőeszközök sérülésének elkerülése végett használt élvédők.
 - Rakományvédő távtartók
 - Karmos alátétek
- A szükséges kötözsmennyiség számítása, ellenőrzése fuvarfeladat közben
 - A csúszás megakadályozásához szükséges kötözsmennyiség kiszámítása.
 - A felbillenés megakadályozásához szükséges kötözsmennyiség kiszámítása.
 - Az IMO/ILO/UNECE "Teherszállító egységek rakodására vonatkozó irányelvek" megismerése.

7.3.5. Szabványosított vagy félig szabványosított rakományok

- Tekercesek, hordók és henger alakú rakományok
 - A merev alakú tekerceseket, hordókat és henger alakú rakományok szállítása.
 - A biztonságos és módszeres fel- és lerakodás szögperemes ékek használatával.
 - Hordók rakodástechnikájára, valamint elrendezésére vonatkozó előírások.

- Zsákok, bálák és zacskók
 - Zacskók és zsákok valamint bálák és nagy zsákok biztonságos és módszeres fel- és lerakodási módszerei.
 - Zacskók és zsákok valamint bálák és nagy zsákok rakodástechnikájára, valamint elrendezésére vonatkozó előírások
- Rakodólapok és görgős rakodólapok
 - Az europaletta (ISO 445-1984) használata.
 - A görgős rakodólap.
 - A keretes rakodólap használata az élelmiszerszállításban.
- Lapos fémlemezek
 - Lapos fémlemezek rakományrögzítése, rakodástechnikájára, valamint elrendezésére vonatkozó előírások.
 - Ha a rakomány nem a homlokfal mentén van elhelyezve.
 - Ha a rakományt hátrafelé is meg kell támasztani.
 - Alemezek egy vagy több rakományszelvényben történő elhelyezése.
 - Ha a rakomány nem fekszik rá az oldalrakoncákra.
- Hosszú szelvények
 - A rakomány visszatartására vonatkozó előírások.
 - A megfelelő leszorításos módszer és kötöző anyag kiválasztása.
 - A hosszirányú elmozdulás megakadályozása.
- Gerendák
 - Az ékág kialakítása
 - A rakomány visszatartására vonatkozó előírások.
 - A megfelelő leszorításos módszer és kötöző anyag kiválasztása.
 - A hosszirányú elmozdulás megakadályozása.
 - Teendők, ha a rakomány nem a homlokfal mentén van elhelyezve.
 - A hátrafelé történő megtámasztás.
- Tekercselt áruk
 - Széles lemezekből álló tekercsek - vízszintes tengellyel
 - Széles lemezekből álló tekercsek - függőleges tengellyel
 - Tekercsekbe kötött drót, rudak vagy gerendák
- Nagy rakományegységek és öntvények
 - A nagy rakományegységek és öntvények rögzítése
 - A rakomány visszatartására vonatkozó előírások.
 - A megfelelő leszorításos módszer és kötöző anyag kiválasztása.
 - A hosszirányú elmozdulás megakadályozása.
 - A kötözésre, alátétetre, támasztókeretre valamint a járműre szerelt ékre vonatkozó előírások, munkavédelmi megoldások.
- Akasztott rakományok
 - Az akasztott rakomány lengése kanyarodás közben
 - Szakszerű rögzítési módok kilengés és elmozdulás ellen.
- Nagy mennyiségű folyadékból álló rakomány
 - A folyadékraakományok és olyan egyéb rakományok kapcsán, amelyek a folyadékokkal azonos módon viselkednek, a megfelelő rakodástechnológia alkalmazása, vagy megfelelő műszaki megoldások megismerése, a jármű dinamikai jellemzőinek figyelembe vételével.

7.3.6. Néhány konkrét rakományra vonatkozó követelmény

- Általános rakományok

- A súlyeloszlás és a tömegközéppont
- A rakomány alakjából adódó rakodási és rögzítési követelmények.
- A csomagolásból adódó különbségek rakományegység elhelyezésénél.
- A párnázó anyagok használata a rakomány megfelelő kitámasztása és stabilitása érdekében.
- Farakományok
 - A fűrészelt faárúk (ISO 4472-nek és ezzel rokon szabványok ismerete), rakodás- és rögzítés technikája.
 - A kör keresztmetszetű faárúk, rakodás- és rögzítés technikája.
 - A hosszirányú halmozás
 - A keresztirányú halmozás
 - Egész fák szállítása az uniós (96/53/EK) irányelvnek megfelelően.
- Nagy konténerok vagy nagy, nehéz csomagok
 - A megfogószerkezetek vagy hasonló reteszelő mechanizmusok befogadására kiképezett rögzítési pontok kialakítása, használatuk, munkavédelmi előírások.
 - A nemzetközi szabványok (ISO 1496) megismerése.
- Megfogószerkezet nélküli cserefelépítmények
 - Az ISO típusú sarokelemekkel nem rendelkező cserefelépítmények speciális rögzítőbilincsekkel vagy kötözőgyűrűkkel történő emelés, rögzítés és szállítás szabályai.
- Nyitott (hulladékgyűjtő jellegű) konténerok
 - A nyitott (hulladékgyűjtő jellegű) konténerok emelés, rögzítés és szállítás szabályai.
 - A nyitott konténer lapos, emelőkaros rakodófelületen, valamint lapos, emelőkarokkal el nem látott rakodófelületen.
 - A gépjárművezető felelőssége a biztonságos fuvarozás érdekében, a takaró vagy háló használata.
- Áruk elhelyezése konténerekben
 - A szabványos ISO-konténerok
 - A konténer kezelése és szállítása a közúti biztonság szempontjából
 - A 20 láb hosszúságú konténer
- Nagy tömegű ömlesztett rakományok
 - A felépítmény és az alváz közötti összes rögzítési pont és a felépítményen található összes szerelvény kialakítása.
 - A felépítmény és az alváz rendeltetésszerű használata.
- Lemezek szállítása lapos rakodófelületen A-bakokkal
 - A-bakok kialakítása
 - Lemezek elhelyezése lapos rakodófelületen A-bakok felhasználásával.
 - Ha a rakomány nem a homlokfal mentén van elhelyezve,
 - A torlaszolásos rögzítési módok illetve sarokpánt használata.
 - Párnázóanyag, hevederek és kopásvédő használata.
- Ipari munkagépek / építőipari gépek / mozgó munkagépek
 - A lánctalpas és kerekes ipari munkagépek biztonságos szállítása.
 - Fel- és leállítás a szállító járműre.
 - Megfelelő rögzítés a szállító járművön.
 - Mozgatható szerelvények szállítási helyzete.
 - A jármű elhelyezése a helyes terhelés eloszlása figyelembe vételével.
 - A tengelyterhelésre vonatkozó jogszabályi előírások alkalmazása a jármű irányíthatósága, egyéb szerkezeti tulajdonságai, súlya alapján.
 - A munkagép rögzítési feltételei a kerekei, lánctalpai vagy hengerei alapján.

- A legalább négy különálló rögzítési pont kialakítása.
- Veszélyes áruk szállítása
 - A veszélyes áruk közúti szállítására vonatkozó az UNECE veszélyes anyagok nemzetközi közúti szállításáról szóló európai megállapodása (ADR) ismerete.
 - Az ADR rendelkezései az Európai Unión belül a nemzeti és nemzetközi közúti szállításban.
 - A jármű felszerelése.
 - A gépjárművezetőre vonatkozó előírások.

A veszélyes áruk rögzítésére, biztonsági és környezeti hatásaira vonatkozó előírások A feladatok gyakorlati végrehajtása. A biztonságos munkavégzés feltételeit a műszaki megelőzés eszközével oldja meg. Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megteremtésével kialakított munkafeltételek pozitív hatásokat jelentenek a munkavállalók számára. A tanulók ismerjék és alkalmazni tudják a biztonságtechnika követelményeit.

7.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Kijelölt rakodóhely, logisztikai központ

7.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

7.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés		x		
3.	szemléltetés		x		

7.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			

2.	Csoportos munkaformák körében			
2.1.	Feladattal vezetett kicsoportos szövegfeldolgozás		x	
2.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x	
2.3.	Kicsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x	
2.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x	
3.	Gyakorlati munkavégzés körében			
3.1.	Áruterelő szakmai munkatevékenység		x	
3.2.	Műveletek gyakorlása		x	
3.3.	Munkamegfigyelés adott szempontok alapján		x	
4.	Üzemeltetési tevékenységek körében			
4.1.	Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján		x	
4.2.	Feladattal vezetett szerkezetelemzés		x	
5.	Szolgáltatási tevékenységek körében			
5.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett		x	

7.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

11747-16 azonosító számú

**Egészség-, munka -és tűzvédelem
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A **11747-16** azonosító számú **Egészség-, munka-és tűzvédelem** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek	Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, nagytestű járművek mozgatójának veszélyei	Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, nagytestű járművek mozgatójának veszélyei gyakorlat
FELADATOK			
Részt vesz a munkavédelmi képzésen, továbbképzésen	x	x	x
Munkaképes állapotban jelentkezik munkába		x	x
A munkavégzés biztonsági és környezetvédelmi előírásait betartja, alkalmazza		x	x
Gondoskodik biztonsági előírások betartásáról		x	x
Használja az egyéni védőeszközöket		x	x
Védi egészségét a foglalkozással összefüggő megbetegedésektől		x	x
SZAKMAI ISMERETEK			
Az egészségkárosodás megelőzése		x	x
Terhelések és igénybevételek		x	x
A gerincoszlop és a porckorongok		x	x
Ergonómiai ismeretek	x	x	x
Az egészséges és kiegyensúlyozott táplálkozás	x	x	x
Stressz és fáradtság		x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	x	x	x
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Felelősségtudat		x	x
Elhivatottság		x	x
Precizitás		x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Motiválhatóság	x		
Határozottság		x	x
Meggyőzőkészség		x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Felfogóképesség	x		
Körültekintés, elővigyázatosság		x	x

8. Munkavédelmi és tűzvédelmi ismeretek tantárgy

16 óra

8.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló általános felkészítése az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre, a biztonságos munkavállalói magatartáshoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása. Megismeri, figyelemmel kíséri, és üzemképes állapotban tartja a közvetlen tűzvédelmet szolgáló tűzvédelmi berendezéseket, készüléket, felszerelést, technikai eszközt, s gondoskodik azok időszakos ellenőrzéséről. Biztosítja a munkavégzés során előforduló tüzesetekhez az oltóvizet és az egyéb oltóanyagokat. A tűzoltásra, a műszaki mentésre szolgáló felkészítéseken részt vesz, a helyszíni gyakorlatokban közreműködik.

Biztosítani kell a tevékenységi körrel kapcsolatos tüzesetek megelőzésének és oltásának, valamint a műszaki mentésnek jogszabályokban és kötelezően alkalmazandó szabványokban meghatározott feltételeit.

8.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

8.3. Témakörök

8.3.1. Munkavédelmi ismeretek

8 óra

- Az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételei
 - A szervezett munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények, továbbá ennek megvalósítására szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások jelentősége. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeinek értelmezése.
- A munkáltató és a munkavállaló jogai és kötelezettségei
 - A munkavédelem szabályrendszere, jogok és kötelezettségek. Az Alaptörvényben biztosított jogok az egészséget, biztonságot és méltóságot tiszteletben tartó munkafeltételekhez, a testi és lelki egészségének megőrzéséhez.
 - A Munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényben meghatározottak szerint a munkavédelem alapvető szabályai, a követelmények normarendszere és az érintett szereplők (állam, munkáltatók, munkavállalók) főbb feladatai. A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény, illetve a Kormány, az ágazati miniszterek rendeleteinek szabályozási területei a további részletes követelményekről. A szabványok, illetve a munkáltatók helyi előírásainak szerepe.
- Foglalkozási ártalmak, foglalkozási megbetegedések
 - A munkakörnyezet és a munkavégzés hatása a munkát végző ember egészségére és testi épségére. A munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok, a munkakörülmények hatásai, a munkavégzésből eredő megterhelések, munkakörnyezet kóroki tényezők.
- Balesetek, munkabalesetek szakszerű ellátása, bejelentése
 - A munkavállalók egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében szükséges előírások jelentősége a munkabalesetek és a foglalkozással összefüggő megbetegedések megelőzésének érdekében. A műszaki megelőzés, zárt technológia, a biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések fogalma, fajtái, és rendeltetésük.
- Védőeszközök használata

- A munkavégzés személyi feltételei: jogszerű foglalkoztatás, munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztatási tilalmak, szakmai ismeretek, munkavédelmi ismeretek. A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége. Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.
- A karbantartás és javítás általános biztonsági előírása
 - Veszélyforrások, veszélyek a munkahelyeken (pl. zaj, rezgés, veszélyes anyagok és keverékek, stressz). Fizikai, biológiai és kémiai hatások a dolgozókra, főbb veszélyforrások, valamint a veszélyforrások felismerésének módszerei és a védekezés a lehetőségei. A stressz, munkahelyi stressz fogalma és az ellene való védekezés jelentősége a munkahelyen. A kockázat fogalma, felmérése és kezelése. A kockázatok azonosításának, értékelésének és kezelésének célja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek biztosításában, a munkahelyi balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzésében. A munkavállalók részvételének jelentősége.

8.3.2. Tűzvédelmi ismeretek

8 óra

- Az égés folyamata
 - Az égés három alapfeltétele
 - Az égés körülményei
 - Az égéshő
 - Az égési sebesség
 - Az égés szakaszai
 - Az éghető anyag és az oxigén eloszlása
 - Az égés külső megjelenése
 - Égéstermékek
- Tűzveszélyességi osztályok
 - Az anyagok Tűzveszélyességi Osztályai:
 - Robbanásveszélyes osztály (gyakorlatilag majdnem a régi „A” és „B” tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagok)
 - Tűzveszélyes osztály (gyakorlatilag majdnem a régi „C” és „D” tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagok)
 - Nem tűzveszélyes osztály (nem éghető anyag és gyakorlatilag a régi „E” tűzveszélyességi osztályba tartozó anyagok)
 - A tűzoltás szempontjából alkalmas tűzoltó készülék kiválasztásához az éghető anyag fizikai és égési jellemzői alapján meghatározott tűzosztályok.
- Létesítmények használata
 - A munkahely és a munkavégzés szükségleteihez kapcsolódó helységek és belső szolgáltatások használatával, a munkavégzés tárgyi feltételeihez kapcsolódó munkavédelmi és biztonságtechnikai előírások megismerése.
- Üzemanyagotöltő állomásra vonatkozó tűzrendészeti szabályok
 - Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat megismerése az üzemanyagotöltő állomás építményei és berendezései között megengedett elhelyezési távolságok függvényében.
 - A Vonatkozó műszaki követelmény többek között az Éghető folyadékok és olvadékok tároló- és kiszolgáló létesítményeinek, -berendezéseinek tűzvédelmi előírásairól szóló MSZ 15633 szabványsorozat megismerése
- Tűzriadó terv, tűzjelzés, tűzeset
 - A tervre vonatkozó jogszabály megismerése
 - A Tűzriadó Terv tartalma:

- a tűzjelzés módja;
- a Tűzoltóság, valamint a létesítményben tartózkodók riasztási rendje, a létesítmény elhagyásának módja;
- tűz esetén a munkavállalók szükséges tennivalóit /tűzvédelmi berendezések kezelése, tűzoltás és mentés, rendfenntartás, technológiai folyamat leállítása, áramtalanítás, stb.;
- főbb veszélyforrások megnevezését – utalással a védekezési szabályokra;
- a létesítmények helyszínrajzát, alaprajzokat - a tűzvédelmi szempontból fontos berendezések /eszközök/, központi elzárók /kapcsolók/ és vízszerezési helyek, kiürítési útvonalak, és a helyiségek maximális befogadóképességének megjelölésével.
- Tűzoltó készülékek, tűzoltó anyagok és jelölésük
 - A tűzoltó készülék típusai:
 - Vízzel,
 - habbal, porral,
 - szén-dioxiddal,
 - halonnal oltó készülékek
 - A tűzoltás szempontjából alkalmas tűzoltó készülék kiválasztásához az éghető anyag fizikai és égési jellemzői alapján meghatározott tűzosztályok (Az A; B; C; D;) megismerése.
- Járműtüzek, mentési folyamatok
 - Biztonsági előírások betartása:
 - Gépjármű motorjának leállítása, járműszerelvény szétválasztása.
 - Különös körültekintéssel kell elvégezni a jármű stabilizálását.
 - Fokozott figyelmet kell fordítani a járművekben elhelyezett aktív biztonsági berendezésekre és azokat működtető rendszerekre, melyek a hő vagy mechanikai hatásra üzemzerű vagy attól eltérő folyamatokat idézhetnek elő.
 - Személyek biztonságos kimentésének folyamatai.
- A tűzoltás szabályai
 - A beosztott munkavállalók jogai, kötelességei és feladatai.
 - Napi ellenőrzések
 - A munka befejeztével kapcsolatos feladatok
 - Tűzveszélyes tevékenységre vonatkozó szabályok megismerése
 - Szállítás
 - Tárolás szabályai
 - Tűz- vagy kárjelzés, tűz esetén tanúsítandó magatartás
 - Tűzeset utáni feladatok
- Tűzvédelmi szabályok megszegésének jogi következményei
 - A vétkes magatartás formái
 - egyenes szándék
 - vagylagos szándék
 - tudatos gondatlanság
 - hanyag gondatlanság
 - A fegyelmi eljárás
 - A szabálysértési eljárás
 - A büntető eljárás
 - A kártérítési eljárás
 - A tűzvédelmi bírság fizetése

8.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

8.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

8.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			projector, számítógép
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	ambu, defibrillátor
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

8.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoportbontás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
3.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			

3.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			
------	---	---	--	--	--

8.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

9. Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, nagytestű járművek mozgatásának veszélyei 16 óra

9.1. A tantárgy tanításának célja

Munkavégzés környezetvédelmi előírásainak betartatása.

Hulladékokat, veszélyes anyagokat szakszerű kezelése, illetve tárolása.

Munkavégzés balesetvédelmi előírásainak ismerete, betartása, alkalmazása.

A balesetmentes munkavégzés feltételeinek megteremtése, alkalmazása.

A szükséges és előírás szerű védőeszközök, védőfelszerelések szakszerű használata.

Betartja a balesetvédelmi és az érintésvédelmi előírásokat.

Fokozottan felügyel a forgó alkatrészek okozta balesetek megelőzésére.

Szakszerűen részt vesz a balesetet szenvedett személyek elsősegélynyújtásában.

A tantárgy fő célkitűzése a nagytestű járművek vezetéséből adódó stresszhelyzetek, konfliktusok megismerése, illetve a súly és méretből adódó vezetéstechnikai eltérések értelmezése, a helyes közlekedési kultúra pszichológiai alapjainak megteremtése.

9.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

9.3. Témakörök

9.3.1. Tehergépjárművek karbantartása, mozgatása

16 óra

Munkavégzés szerelőaknában

- A padlószint alá süllyesztett árokjellegű munkahelyeken végzett, amelyből a gépjárművek alsó részein a gépjármű-fenntartási műveletek elvégezhetők biztonságtechnikája. A műhely szintje alá helyezett, a szerelőaknai tevékenységhez kapcsolódó munkahelyek.
- Járművek emelése
- A vezetett teherfelvevő szerkezettel ellátott emelőberendezések, teherfelvevő szerkezetek megismerése, biztonságos használatuk.
- Gumiabroncsok javítása, tisztítása
- A gumiabroncsok javítására, tisztítására vonatkozó szabályok, veszélyforrások és veszélyhelyzetek megismerése.
- Járművek mosása
- Járművek tisztítására vonatkozó környezetvédelmi szabályok, jelzések, feliratok, biztonsági szín- és alakjelek megismerése. Különböző vegyi anyagok tulajdonságai.
- Akkumulátorok karbantartása
- Az akkumulátorok javítására, tisztítására vonatkozó szabályok, veszélyforrások és veszélyhelyzetek megismerése.

Motor és segédberendezéseinek karbantartása

- A motor és segédberendezéseinek karbantartásár, tisztítására vonatkozó környezetvédelmi szabályok, jelzések, feliratok, biztonsági szín- és alakjelek megismerése. Különbféle vegyi anyagok tulajdonságai

Veszélyes hulladékok kezelése, szállítása

- Hulladékgyűjtés, környezetvédelem célja, eszközei.

A közúti szállítás során bekövetkező balesetek

- A közúti baleset definiálása
- A közvetlen életveszély és egyéb veszély kockázatának, felismerése, csökkentése.
- A beavatkozás szükségességének és kockázati tényezőinek felismerése.

Balesetek bekövetkeztének okai, baleseti faktorok

- Emberi tényezők szerepe a balesetek bekövetkezésében
- Az észlelési hibák
- A figyelmi hibák
- A becslési hibák
- A döntési hibák
- A cselekvési hibák
- A motiváció szerepe.
- Gyalogosok, gyermekek és idős emberek veszélyeztetettségének felismerése.

Főbb baleseti okok elemzése, mint:

- Magatartási hibák
- Vigyázatlan, hirtelen lelépés az útestre
- Tiltott helyen való áthaladás
- Álló jármű vagy tárgy előtt való áthaladás
- Tilos jelzésen való áthaladás
- Zavaró magatartás az útesten való áthaladás közben.

Teendők baleset bekövetkezése esetén.

A megfelelő teendők megismerésének folyamata.

9.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, kijelölt rakodóhely, logisztikai központ

9.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

9.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			projector, számítógép
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	ambu, defibrillátor
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

9.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)	Alkalmazandó eszközök és felszerelések

		egyéni	csoporth- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
3.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
3.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

9.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

10. Tehergépjárművek karbantartásának és javításának speciális esetei, nagytestű járművek mozgatásának veszélyei gyakorlat 16 óra

10.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló általános felkészítése az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre, a biztonságos munkavállalói magatartáshoz szükséges kompetenciák elsajátíttatása.

A tantárgy fő célkitűzése a nagytestű járművek vezetéséből adódó stresszhelyzetek, konfliktusok megismerése, illetve a súly és méretből adódó vezetéstechnikai eltérések értelmezése, a helyes közlekedési kultúra pszichológiai alapjainak megteremtése.

10.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

10.3. Témakörök

Biztonságos ellenőrzési, karbantartási és üzemeltetési feladatok

A feladatok során betartandó munkavédelmi előírások elsajátítása. A feladatok gyakorlati végrehajtása. A biztonságos munkavégzés feltételeit a műszaki megelőzés eszközével oldja meg. Az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megteremtésével kialakított munkafeltételek pozitív hatásokat jelentenek a munkavállalók számára. A tanulók ismerjék és alkalmazni tudják a biztonságtechnika követelményeit.

Munkavégzés szerelőaknában

- A padlószint alá süllyesztett árokjellegű munkahelyeken végzett, amelyből a gépjárművek alsó részein a gépjármű-fenntartási műveletek elvégezhetők biztonságtechnikája. A műhely szintje alá helyezett, a szerelőaknai tevékenységhez kapcsolódó munkahelyek.
- Járművek emelése
- A vezetett teherfellevő szerkezettel ellátott emelő berendezések, teherfellevő szerkezetek megismerése, biztonságos használatuk.
- Gumiabroncsok javítása, tisztítása
- A gumiabroncsok javítására, tisztítására vonatkozó szabályok, veszélyforrások és veszélyhelyzetek megismerése.
- Járművek mosása
- Járművek tisztítására vonatkozó környezetvédelmi szabályok, jelzések, feliratok, biztonsági szín- és alakjelek megismerése. Különbféle vegyi anyagok tulajdonságai.
- Akkumulátorok karbantartása
- Az akkumulátorok javítására, tisztítására vonatkozó szabályok, veszélyforrások és veszélyhelyzetek megismerése.
- Motor és segédberendezéseinek karbantartása
- A motor és segédberendezéseinek karbantartásár, tisztítására vonatkozó környezetvédelmi szabályok, jelzések, feliratok, biztonsági szín- és alakjelek megismerése.
- Veszélyes hulladékok kezelése, szállítása
- Hulladékgyűjtés, környezetvédelem célja, eszközei.

A közúti szállítás során bekövetkező balesetek

Balesetek bekövetkeztének okai, baleseti faktorok

Teendők baleset bekövetkezése esetén

10.4. A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Kijelölt rakodóhely, logisztikai központ

10.5. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

10.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

10.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

10.6. A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
12066-16 azonosító számú

Előírások alkalmazása
megnevezésű

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A **12066-16** azonosító számú **Előírások alkalmazása** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Gépjárművezetők szociális szabályai, tachográf ismeret	Felelősségi körök az árufuvarozásban
FELADATOK		
Felveszi az okmányokat, eszközöket, járatellátmányt, indulás előtt elvégzi a szükséges adminisztrációt	x	x
Folyamatosan vezeti a menetlevelet, fuvarlevelet. Elvégzi a feladat befejezéséhez kapcsolódó adminisztrációt, valamint leadja a feladat végzésével kapcsolatos okmányokat.	x	x
Ismeri az Európai Unióban érvényes szociális előírásokat: A vezetési és pihenőidőkre vonatkozó szabályok szerint megtervezi és végzi a munkáját; Használja a menetíró készüléket; Szükség szerint kézi feljegyzéseket és nyomtatott bizonylatokat készít.	x	x
Betartja a munkaidőről szóló jogszabályi előírásokat. Jártas a fuvarozási szerződések gépkocsivezetőt érintő részeiben.	x	x
Ismeri a fuvarozó jogait és kötelezettségeit. Ismeri a jogsértő közlekedési magatartás következményeit.	x	x
Folyamatosan bővíti szakmai ismereteit. Részt vesz az időszakos szakmai továbbképzésen.	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Az Európai Unióban érvényes szociális szabályok és az AETR; A tachográf készülékről szóló rendelet; Közúti közlekedési törvény és kapcsolódó rendeletek;	x	x
Különleges feltételekkel fuvarozható áruk: Élelmiszerek fuvarozása; Élőállatok fuvarozása; Hulladékszállítás; Veszélyes anyagok szállítása (ADR)	x	x
Mentíró készülék	x	x
Közúti ellenőrzés	x	x
Határátlépés	x	x
Büntetőjogi következmények; Polgári jogi felelősség;	x	x

SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	x	x
Elemi számolási készség	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Felelősségtudat	x	x
Precizitás	x	x
Önállóság	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Kapcsolatteremtő készség	x	x
Konfliktusmegoldó készség	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Ellenőrzőképesség (kontroll)	x	x

11.1.A tantárgy tanításának célja

A közlekedési szabályok, valamint az ezekkel összefüggő kérdések megismerése, a közúti közlekedésre vonatkozó szociális keretszabályok, valamint a közúti közlekedésre vonatkozó előírások uniós és az AETR egyezmény szabályai szerint, valamint a magyar jogszabályok jogharmonizációs folyamatainak megismerése. Az Uniós jogszabályok hatálya alá tartozó alkalmazottak szociális helyzetének javítása, valamint a közúti személy- és áruszállítást végző járművezetőkre vonatkozó vezetési időekkel, szünetekkel és pihenőidőkkel kapcsolatos szabályok megismerése a megfelelő alkalmazás a szárazföldi szállítási módok közötti verseny feltételeinek harmonizálása érdekében, különös tekintettel a közúti szektorra, valamint a munkakörülmények és a közúti biztonság javítására. Továbbá a hatékonyabb tagállami ellenőrzési és végrehajtási gyakorlat elősegítésére, valamint a jobb munkagyakorlat bevezetésére a közúti szállítási iparágon belül

11.2.Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

11.3.Témakörök***11.3.1. Jogi alapfogalmak******16 óra******Az Európai Unióról***

1945-1959 Az együttműködés kezdetei

1960-1969 A gazdasági fellendülés időszaka

1970-1979 Bővülő közösség – a csatlakozók első köre

1980-1989 Európa átalakulóban

1990-1999 Határok nélküli Európa

2000-2009 További bővülés

2010-től napjainkig: Lehetőségek és kihívások

Az Európai Unió jogforrási rendszer elemei

A Lisszaboni Szerződés

Az Európai Unió jogi aktusai

Jogalkotási aktusok

Felhatalmazáson (delegáláson) alapuló jogi aktusok

Végrehajtási aktusok

Egyéb kötelező jogi aktusok

A Magyar jogforrási rendszer elemei

A jogforrás fogalma

A jogforrási rendszer elemei

A jogalkotó szervek:

Az Országgyűlés Magyarország Alaptörvényét, valamint törvényt;

A Kormány rendeletet;

A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete

Kormány tagjai (a miniszterelnök és a miniszterek) rendeletei;

Az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete;
A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletei
Az állami irányítás egyéb jogi eszközei
A nemzetközi szerződések a jogforrások rendszerében
Az alkotmánybírósági határozat
Szokásjogi jogalkotás, a bíró alkotta jog
A jogforrások érvényessége és hatálya
A jogszabályok kihirdetése, közzététele és nyilvántartása
A jogalkotás alkotmányossága és törvényessége

Jogszabályok hierarchiája

A hierarchiában alacsonyabb szinten álló jogszabály nem lehet tartalmilag ellentétes a magasabb szinten álló jogszabállyal.

A jogszabályok:

Az Alkotmány

A Törvény

A Kormány rendelet

Miniszterelnöki rendelet

Miniszteri rendelet

Az Önkormányzati rendelet

Jogharmonizációs folyamatok

A közösségi jog (EK jog) önálló jogrendszere.

Közösségi intézmények jogalkotási folyamata (Európai Bizottság, Tanács, Európai Parlament, Európai Bizottság, Európai Bíróság, Számvevőszék.)

A nemzeti (tagállami) jogrendszer és a közösségi jog rendelkezései közötti összhang megteremtése.

A magyar jogharmonizáció a csatlakozás előtt és a csatlakozás után.

A jogharmonizációs kötelezettségek teljesítése, az Országgyűlés szerepe.

A fuvarozási szerződés-fuvarjog

A fuvarozási szerződés fogalma

A jogviszony tárgya

A fuvarozási jogviszony szerkezete

A nemzetközi közúti áru fuvarozási fuvarjogi egyezmény, CMR

Nemzetközi fuvarokmányok / CMR

A fuvaroztató utólagos rendelkezési joga a CMR szerint

Az áru fuvarozási okmány szerepe

Vámeljáráások:

Biztosítékok a közösségi árutovábbításban

TIR egyezmény

A járműre vonatkozó előírások

A TIR igazolvány

Vámhivatal feladatai

A feladó jogai és kötelezettségei

A feladó elállása a fuvarozás megkezdése, a kárigény megtérítése.

Az utólagos rendelkezés joga.

A küldemény kiszolgáltatása.

A küldemény csomagolására vonatkozó előírások.

A feladó kötelessége a szükséges okmányok átadására a hatósági kezeléshez.
A küldemény berakása és kirakásának kötelezettsége.

A fuvarozó jogai és kötelezettségei

A fuvarozó kiállítás

A fuvarozó kártérítési felelőssége a kiszolgáltatásig terjedő idő alatt, ha a küldemény teljes vagy részleges elvesztéséből, megsemmisüléséből vagy megsérüléséből keletkezett.

A fuvarozó bizonyítási eljárása károkozás esetén.

Az elévülés

11.3.2. Gépjárművezetők vezetési és pihenőidőkre vonatkozó szociális szabályai 16 óra

Bevezető rendelkezések

A járművekre vonatkozó hatály

Területi hatály

Vezetési idők, szünetek és pihenőidők

A vezetési időkre vonatkozó előírások

A pihenőidőkre vonatkozó előírások:

napi pihenőidők

heti pihenőidők

a pihenőidők eltöltésére vonatkozó egyéb szabályok

A szállítási vállalkozások felelősségi köre

A megtett úthosszhoz és/vagy a szállított áru mennyiségéhez kapcsolódó fizetés.

Az utasítás és ellenőrzés kötelezettsége.

A gépjárművezető időbeosztása

Kivételek a használat alól

Kivételek az Unió jogszabályok szociális előírásai alól.

Ellenőrzési eljárások és szankciók

A tagállamok ellenőrzési és szankcionálási jogköre.

A közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírsággal összefüggő hatósági feladatokról szóló rendelet megismerése.

A közúti közlekedésben használt menetíró készülékek

A közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről valamint a közúti szállításra vonatkozó egyes szociális jogszabályok összehangolásáról szóló rendelet megismerése, a helyes alkalmazás elsajátítása.

Alapelvek, hatály és követelmény

Tárgy és elvek

Fogalommeghatározások

Hatály

Követelmények és rögzítendő adatok

A digitális menetíró készülék funkciói

A járművezetői kártyák és az adatrögzítő lapok használata

A járművezetői kártyák kiállítása
Járművezetői kártyák érvényessége
A járművezetői kártyák megújítása
Eltulajdonított, elveszett vagy meghibásodott járművezetői kártyák
A járművezetői kártyák kölcsönös elismerése és cseréje
A járművezetői kártyákra vonatkozó elektronikus információcsere
A járművezetői kártyák és az adatrögzítő lapok használata
Sérült járművezetői kártyák és adatrögzítő lapok

Intelligens menetíró készülékek

A jármű helyzetének rögzítése bizonyos pontokon a napi munkaidő során
A menetíró készülékeket és az intelligens közlekedési rendszereket összekapcsoló interfész
Az esetleges manipulációk és visszaélések korai távészlelése
Az intelligens menetíró készülékre vonatkozó részletes rendelkezések

11.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

11.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

11.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	magyarázat	x			analog tachográf készülék, digitális tachográf demo
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat				

11.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthoz	osztályhoz	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			

1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
2.6.	Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban		x		
2.7.	Tapasztalatok helyszíni ismertetése szóban		x		
3.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
3.1.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással	x			

11.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

12. Felelősségi körök az áru fuvarozásban tantárgy

16 óra

12.1. A tantárgy tanításának célja

A különféle közlekedési ágazatokban igen sok jogszabály rendelkezik a személyszállítás lebonyolításáról. Ezek a jogszabályok figyelembe veszik az egyes személyszállítási módok sajátosságait és ezeknek megfelelően tartalmazznak előírásokat.

A személyszállítási feladatok szorosan kapcsolódnak az egyéb gazdasági feladatokhoz, így a vonatkozó törvényi rendelkezések is a gazdasági törvényekhez.

A tantárgy oktatásának célja, hogy bemutassa azokat az alapvető jogszabályokat, amelyek az egyes közlekedési ágazatokban meghatározzák a piaci szereplők magatartását és keretet adnak a tevékenységükhöz.

12.2. Kapcsolódó szakmai tartalmak

-

12.3. Témakörök

A rakományrögzítő felelőssége

6 óra

Jogszabályi alapok

A balesetmegelőzés szabályai

Polgári jogi felelősség és büntetőjogi következmények

Szankciók

A közúti áru fuvarozásra vonatkozó szabályok

6 óra

A fuvarozás jogi alapjai

A Polgári Törvénykönyv XLI. fejezete: a szerződéskötés.

A fuvarozási szerződés alanyai: A fuvarozó, a fuvaroztató, a fuvarozás tárgya.

- Az áru átvétele fuvarozásra
- *A fuvarozás lebonyolítása*
 - fuvarozási útvonal
 - hatósági kezelés
 - árukíséret
 - fuvarozási akadály
 - fuvarozási határidő
 - kiszolgáltatás
 - Belföldi közúti áru fuvarozás
 - Nemzetközi közúti áru fuvarozás
 - A fuvarozó felelőssége
 - A CMR egyezmény

A fuvarozási engedélyek

A közúti közlekedési szolgáltatás gyakorlásához, kevés kivételtől eltekintve, engedély szükséges.

Az áru fuvarozói és az autóbusszos engedélyezés részletes feltételeit és az engedélyeket érintő alapvető előírásokat, az Európai Parlament és a Tanács 1071/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a közúti fuvarozói szakma gyakorlására vonatkozó feltételek közös szabályainak megállapításáról és a 96/26/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről, az Európai Parlament és a Tanács 1072/2009/EK rendelete (2009. október 21.), az Európai Parlament és a Tanács 1073/2009/EK rendelete (2009. október 21.), és a nemzetközi közúti áru fuvarozási piachoz való hozzáférés közös szabályairól, továbbá a közúti árutovábbítási, saját számlás áruszállítási, valamint autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és saját számlás személyszállítási tevékenységről szóló 261/2011. (12. 07.) Kormányrendeletek tartalmazzák. Célunk ezeknek a rendeleteknek a pontos megismerése.

Különleges feltételekkel szállítható áruk

Élőállat szállítás
ATP egyezmény
Hulladékszállítás

Veszélyes áruk szállítása

Napjainkban rendkívül nagy mennyiségű vegyi anyag vesz körül bennünket, amelyek lehetnek környezetkárosítóak, egészségkárosítóak, tűz- és robbanásveszélyesek; sőt egy-egy anyagban több tulajdonság is kombinálódhat. Az anyagok csomagolásának kell a tárolás, a szállítás és a fogyasztó általi felhasználás során védelmet jelentenie, a fogyasztó és a környezet vonatkozásában egyaránt. A veszélyes áruk növekvő szállítási igénye miatt a kockázat egyre nagyobb. A fuvarozó kötelessége, hogy a lehető legnagyobb felkészültséggel, a csúcshívonalon álló szabályozások szellemében a veszélyes áruk szállítási kockázatát elviselhetővé tegye mindenki számára. A veszélyhelyzet, illetve a „baj” megelőzése érdekében minden ismeretlen, nem tisztázott eredetű vagy egyértelműen nem azonosítható veszélyes árut erősen mérgezőnek, valamint tűz- és robbanásveszélyesnek kell tekinteni mindaddig, amíg elismert szakértő nem azonosítja.

A veszélyes áruk

Berakó

A csomagolási csoport

Együvé rakási tilalom
 Feladó
 GHS (Globally Harmonized System)
 IBC (Intermediate Bulk Container)
 Kemler-szám (veszélyt jelző szám)
 Kirakó
 MEMU
 MEG-konténer
 A küldeménydarab
 A minősített (UN) csomagolás
 A nagycsomagolás (LP, minősített)
 Osztályba sorolás
 Ömlesztett szállítás
 Összeférhetőségi csoport
 R (Risk)-mondatok
 S (Safety)-mondatok
 A tankkonténer
 A tartály
 Tartányjármű
 Az UN-szám
 A veszélyességi bárcák
 A veszélyt jelző tábla
 X kódolású minősített csomagolóeszköz
 Y kódolású minősített csomagolóeszköz
 Z kódolású minősített csomagolóeszköz
 A veszélyes hulladék

A jogsértő közlekedési magatartás következményei tantárgy

4 óra

Általános tudnivalók
 A vezetői engedély visszaszerzésének feltételei
 A pályaalakmassági vizsgálatról (PÁV)
 A közúti közlekedési előéleti pontrendszer
 Az utánpótlás rendszere

12.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem

12.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

12.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			számítógép, projector
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	Veszélyt jelző bárcák

					ADR védőfelszerelés
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

12.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			

12.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A

12063-16 azonosító számú

**Szakmai idegennyelvi ismeretek
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A **12063-16** azonosító számú **Az angol vagy német nyelv alapjai** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Angol vagy német nyelv alapjai	Tehergépkocsivezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismerete
FELADATOK		
Folyamatosan bővíti idegennyelvi ismereteit	x	x
Fuvarfeladattal kapcsolatban idegennyelvű területen kommunikál	x	x
Angol vagy német nyelvű okmányokat értelmezi	x	x
Angol, vagy német nyelven útbaigazítást, tájékoztatást kér, ad	x	x
Az olvasható angol, vagy német mondatokat értelmezi	x	x
SZAKMAI ISMERETEK		
Angol vagy német szakmai kifejezések	x	x
Angol vagy német nyelven, alapszinten kérdez, válaszol	x	x
Angol vagy német nyelven egyszerű mondatokat olvas	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Olvastott egyszerű angol vagy német szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	x	x
Egyszerű angol vagy német hallott szavak, tömondatok megértése	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Fejlődőképesség, önfejlesztés	x	x
Szorgalom, igyekezet	x	x
Türelmesség	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Kapcsolatteremtő készség	x	x
Hatékony kérdésés készsége	x	x
Adekvát metakommunikációs készség	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Kreativitás, ötletgazdagság	x	x
Általános tanulóképesség	x	x
Információgyűjtés	x	x

13. Az angol vagy német nyelv alapjai (választható) tantárgy

32óra

13.1.A tantárgy tanításának célja

Az alapvető nyelvtani ismeretek a kommunikáció alapja ezért ezt a kiejtés mellett szintén egyszerűsített módon van lehetőség elsajátítani és gyakorolni. Cél, hogy a gépkocsivezető megértse és megértesse magát a nemzetközi porondon, minél egyszerűbb legyen az „élete”.

Témakörök

Személyes névmások, cselekvések, főnevek
Személyi adatok, kérdések, számok
Köszönés, segítségnyújtás-segítséggérés különböző helyzetekben
Időjárás, egészségügyi problémák, testrészek
Kérdőszavak, segédigék
Néhány alapvető helyesírási és kiejtési szabály

13.2.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, nyelvi laboratórium

13.3.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

13.3.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoport	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

13.4.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

14. Tehergépkocsivezetők munkavégzési körülményeinek szakmai nyelvi ismeretei tantárgy

32óra

14.1.A tantárgy tanításának célja

Fuvarozóknak és kamionsofőröknek az egyszerű nyelvezettel történő kifejezéssel és kiejtéssel, de érthető módon való megszólalás lehetőségének a biztosítása.

Témakörök

Etikett
Úti okmányok, dokumentáció
Földrajzi helyek
Forgalmi helyzetek
Kompon, vasúton közlekedve
Árukezelés
Kommunikáció a diszpécserrel
Időbeli kifejezések
Szervízben

14.2.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanterem, nyelvi laboratórium

14.3.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

14.3.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

14.3.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth- bontás	osztály- keret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			

1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			
2.	Ismeretalkalmazási gyakorló tevékenységek, feladatok				
2.1.	Írásos elemzések készítése		x		
2.2.	Leírás készítése		x		
2.3.	Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre		x		
2.4.	Tesztfeladat megoldása		x		
2.5.	Szöveges előadás egyéni felkészüléssel		x		
3.	Csoportos munkaformák körében				
3.1.	Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás		x		
3.2.	Információk rendszerezése mozaikfeladattal		x		
3.3.	Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással		x		
3.4.	Csoportos helyzetgyakorlat		x		

14.4.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
12065-16 azonosító számú

**Veszélyhelyzetek
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A **12065-16** azonosító számú **Veszélyhelyzetek** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Emberi tényezők	Elsősegély nyújtási feladatok, egészségmegőrzés	Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban
FELADATOK			
Folyamatosan bővíti szakmai ismereteit	x	x	x
Veszélyhelyzetek, balesetek elemzésével fejleszt gondolkodását.			x
Ismeri a veszélyhelyzetekre vonatkozó alapvető szabályokat. Defenzív vezetési stílussal igyekszik elkerülni a veszélyhelyzeteket.	x	x	x
A kialakult veszélyhelyzeteket igyekszik elhárítani Elháríthatatlan veszélyhelyzetekben a kisebbik rosszat választja.			x
Baleset esetén elvégzi a teendőket. Elsősegélyt nyújt. Aktívan részt vesz a kárenyhítésben			x
Részt vesz az időszakos szakmai továbbképzéseken	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK			
Veszélyhelyzetek kialakulásai			
Dynomen helyzetek	x		x
Jármű és út kapcsolata A jármű súlypontja		x	x
Különböző jártműfajták viselkedése Partnerek viselkedése	x		x
Vezetéstechnika különleges helyzetekben			x
Helyszínbiztosítás, elsősegélynyújtás, kárenyhítés		x	
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Olvasott szakmai szöveg megértése, szakmai nyelvezet ismerete	x	x	x
Magas szintű vezetéstechnikai készség	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Mozgáskoordináció		x	x
Döntésképeség	x		x
Stressztűrő képesség	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Határozottság	x	x	x
Konfliktuskerülő készség	x	x	x
Konfliktusmegoldó készség	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Kritikus gondolkodás	x	x	x
Információ gyűjtés	x	x	x
Körültekintés, elővigyázatosság	x	x	x

A tantárgy tanításának célja

- Kiemelt szerepe van az emberi alrendszernek, mert az ember képes rá, hogy bizonyos határok között alkalmazkodjon a környezeti és a jármű alrendszer hiányosságaihoz, neki van leginkább lehetősége arra, hogy korigálja a másik két alrendszer hibáit. Célunk ezeknek az alrendszereknek a megismerése, a megfelelő attitűdök kialakítása és elsajátítása.

- Amennyiben a fizika oldaláról vizsgáljuk a járműveket, kivétel nélkül mindegyik három tengellyel rendelkezik. E tengelyek mentén zajlanak le a gépkocsi olyan mozgás- és terhelésváltozásai, mint a gyorsítás, a lassítás, a tömegegyenlőség vagy a megcsúszás. A három tengely egy pontban metszi egymást. Ennek a metszéspontnak a helye – amelyet súlypontnak nevezünk – alapvetően befolyásolja a jármű mozgásviszonyait. Érdemes elfogadni azt, hogy tökéletes autóvezető nincs. Mindenkit becsaphat egy síkos kanyar vagy meglephet egy erdőből előugró vad. A jó vezető az különbözteti meg átlagos társaitól, hogy ezekben a helyzetekben következetes korrekciókba kezd, és visszaszerzi az uralmat a járműve fölött. Célunk ezekben a helyzetekben a megfelelő mozgáskoordináció alapjainak elméleti síkú megszerzése.

A közúti közlekedés biztonságának fenntartása és növelése

- Valamennyi közlekedésbiztonsági törekvés középpontjában az ember testi és lelki sértetlensége áll. A közlekedésbiztonság, mint egészségügyi kérdés.

- A közúti balesetek hatalmas nemzetgazdasági veszteségeket okoznak, melyeket végül is mindannyiunknak kell megfizetnünk. A nagy teljesítményű, biztonságos és környezetbarát közlekedési rendszerek létrehozásával és fenntartásával kapcsolatos beruházások munkahelyeket teremtenek, elősegítik vállalkozások létrejöttét és a regionális infrastruktúra kiépítését. A közlekedésbiztonság, mint gazdasági kérdés.

- A közlekedésbiztonsági tevékenység tehát egyrészt az általános biztonság része, másrészt átfogóan szolgálja az élet és az életfeltételek védelmét; A közlekedésbiztonság, mint környezetvédelmi kérdés.

- A közúti közlekedés biztonságának fenntartása és növelése elsősorban az állam feladata. Az ezen a területen tett erőfeszítéseket csak széles körű társadalmi összefogás viheti sikerre. A közúti biztonság alapvető kérdése, hogy képesek vagyunk-e olyan szintű felelősséget tanúsítani mások iránt a mindennapi közúti közlekedésben, mint amelyet mi magunk várunk el másoktól. A közúti közlekedésben mutatott magatartás a társadalmi magatartás olyan megjelenési formája, amelyet egyrészt mi magunk alakítunk, másrészt a közlekedési szabályok. Még ha az előírások betartása és betartatása nélkülözhetetlen is, a közlekedés biztonságát sem elrendelni, sem kikényszeríteni nem lehet. Ezért az előírások és azok betartatása, mellett a közlekedők felelősségtudatára is súlyt kell helyezni. A közlekedésbiztonság, mint társadalmi kérdés.

Emberi tényezők a közlekedésben**4óra**

Az észlelés-döntés-cselekvés folyamata

Az emberi információ feldolgozás törvényszerűségei

A mozgásügyesség

A lelki jelenségek

Az alkalmazkodás

Az életmód szerepe a közlekedésben

Az emberi kapcsolatok

Az alkoholfogyasztás, dohányzás, gyógyszerek hatása a gépjárművezetőre

Partnerek viselkedése

Vezetéstechnikai alapok**4 óra**

- A jármű és a talaj kapcsolata
- A jármű súlypontjának meghatározása
- A rakomány hatása a gépjármű mozgására
- Vezetéstechnika különleges helyzetekben
- Energiatakarékos és környezetkímélő vezetéstechnika

Közlekedésbiztonság**4 óra**

- Közlekedési balesetek
- Dynomen helyzetek
- Veszélyhelyzetek kialakulása
- Kárenyhítési feladatok

Elsősegélynyújtás feladatok, egészségmegőrzés**4óra****Alapelvek**

Az elsősegélynyújtás alapmózzanatainak elsajátítása a laikus emberek számára is már egy nagyon fontos dolog az emberi életben, és már kisgyermekkortól együtt jár a segítségnyújtó attitűd kialakulásával.

Teendők a baleseti helyszínen

Minden olyan anyag, készítmény, amely fizikai, kémiai, biológiai hatása révén valamilyen élőde életmentő lehet.

Veszélyes anyagot szállító járművek balesete

- A veszélyes anyagok jelölése, azonosítása
- A veszélyt jelző számok jelentése
- Veszélyességi bárca

Betartandó magatartási szabályok, ha veszélyes anyagot szállító jármű szenved balesetet

Elsősegélynyújtási feladatok speciális helyzetekben

Az elsősegélynyújtás különleges helyzetekben viszont, mint a közúti közlekedésben, mint veszélyes üzemben, további körütekintést, helyzetfelismerést és tudatos gondolkodást igényel

Elsősegélynyújtási feladatok alkalmazása

A helyesen elsajátított elsősegélynyújtási mozdulatsorok alkalmazása.

15.1.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)*Tanterem***15.2.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)****15.2.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)**

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			számítógép, projector

2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés			x	Elsősegélyláda
5.	szerepjáték		x		
6.	házi feladat			x	

15.2.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporthatás	osztálykeret	
1.	Információ feldolgozó tevékenységek				
1.1.	Olvasott szöveg önálló feldolgozása	x			
1.2.	Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.3.	Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.4.	Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel	x			
1.5.	Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása	x			
1.6.	Információk önálló rendszerezése	x			
1.7.	Információk feladattal vezetett rendszerezése	x			

15.3.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

16. Veszélyhelyzetek a közúti forgalomban tantárgy

16 óra

16.1.A tantárgy tanításának célja

A képzésnek az a lényege, hogy az a gyakorlat, amit 5-6 alkalommal végigcsinálunk, azt automatikus mozdulatsorként rögzítjük a fejünkben. Amikor veszélyhelyzetbe kerülünk, már van esélyünk arra, hogy már begyakorolt mozdulatokként, ösztönösen végrehajtsuk a helyes lépéseket, gondolkodás helyett reflexszerűen előjönnek a mozdulatok. A mai gépjárművezetés-képzésben úgy veszünk részt, főleg a nyári hónapokban, hogy vizet nem is látunk, csak pohárban. Egyszerűen nem esik manapság annyit az eső, és van olyan friss jogosítványú pilóta, akivel a tanfolyamon keressük, hogy hogy kéne az autón bekapcsolni az ablaktörlőt. A látás kiemelt szerepet kap a vezetésnél, az információk 90 százaléka szemünkön keresztül érkezik. Az emberek egy része nem törődik a jó látással, a havas autó tetéjét már nem takarítják le. "Harcocsi" üzemmódban egy erős fékezésnél lezúdul a rengeteg hó, amiről nemcsak nem látunk majd ki, de még meg is ijeszti a sofőrt. Fontos figyelni a holttérre, hogy rendszeresen hátra is ki-kitekintsünk. Az monitoron látszik, hogy az út egy részén hókása van, másik részén jég. Itt nagyon fontos, hogy a belépő, érkezési tempónk legyen megfelelő, és soha nem szabad benyomott kuplunggal menni! Mindig legyen kapcsolat a motor (sebességváltó) és a kerekek között.

Cél a megfelelő szemlélet kialakítása, az adekvát mozdulatsorok beidegződésével.

16.2.Kapcsolódó szakmai tartalmak

16.3.Témakörök

Járművezetés speciális kialakítású tanpályán vagy szimulátoron *16 óra*
Veszélyhelyzetek életszerű gyakorlásának a lehetősége, különleges időjárási viszonyok és különleges feltételek kialakulása esetén.

16.4.A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Korszerű szimulátor berendezés, vagy speciális tanpálya

16.5.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

16.5.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			
2.	megbeszélés		x		
3.	vita		x		
4.	szemléltetés	x			
5.	szerepjáték				
6.	házi feladat				

16.5.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Gyakorlati munkavégzés körében				
1.1.	Műveletek gyakorlása	x			
2.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
2.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
2.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással		x		

16.6.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

A
11977-16 azonosító számú

Tehergépkocsi vezetése
megnevezésű

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

A **11977-16** azonosító számú **Tehergépkocsi vezetése** megnevezésű szakmai követelménymodulhoz tartozó tantárgyak és témakörök oktatása során fejlesztendő kompetenciák

	Alapoktatás	Vezetés forgalomban, Főoktatás
FELADATOK		
Tehergépkocsival a rakodóhelyre áll Útvonaltervet készít	x	x
Az áru jellegétől függően választja meg a vezetési stílusát	x	x
Az út-, időjárási- és forgalmi viszonyokhoz alkalmazkodva vezeti a járművet		x
A szabályok betartásával alkalmazkodik a közúti forgalomhoz Környezet kímélően, takarékosan vezeti a járművet		x
Forgalmi zavar esetén előírás szerint cselekszik. Az út során figyelemmel kíséri a jármű működését		x
Szükség szerint intézkedik a késés miatt		x
SZAKMAI ISMERETEK		
A jármű vezetése A jármű kezelőeszközeinek, berendezéseinek használata	x	x
A közúti közlekedés ismerete		x
A külföldi közúti közlekedés ismerete		x
Térképek, navigációs eszközök használata		x
Különböző járművek sajátosságainak ismerete	x	x
Különböző utak sajátosságainak ismerete		x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
Magas szintű vezetéstechnikai készség	x	x
Magas szintű közlekedési készség		x
Járművek ismerete	x	x
Úthálózatok ismerete		x
Különböző rakodóhely kialakítások ismerete	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Mozgáskoordináció	x	x
Térbeli tájékozódás	x	x
Monotónia tűrés	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Udvariasság	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Áttekintő képesség	x	x
Információ gyűjtés	x	x
Körültekintés, elővigyázatosság	x	x

17. Tehergépkocsi vezetésetantárgy

72óra

17.1.Kapcsolódó szakmai tartalmak

Témakörök

Alapoktatás

10 óra

<i>Elindulás előtti teendők</i>	1 óra
<i>Önálló elindulás, megállás</i>	1 óra
<i>Nyomgyakorlatok</i>	1 óra
<i>Megközelítési gyakorlatok</i>	1 óra
<i>Haladás bóják között</i>	1 óra
<i>Megállás, elindulás emelkedőn</i>	1 óra
<i>Megfordulás, hátramenet, parkolás</i>	1 óra
<i>Saroktolatás</i>	1 óra
<i>Beállítás rakodórámpához</i>	1 óra
<i>Intenzív fékezés</i>	1 óra

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Tanpálya, gyér forgalmi útest

Vezetés forgalomban, főoktatás

22 óra

<i>Elindulás előtti teendők</i>	1 óra
<i>Vezetés gyér forgalomban</i>	1 óra
<i>Vezetés közepes forgalomban</i>	2 óra
<i>Vezetés nagy forgalomban</i>	4 óra
<i>Vezetés emelkedőn, lejtőn</i>	2 óra
<i>Vezetés éjszakai körülmények között</i>	4 óra
<i>Vezetés lakott területen kívüli főúton</i>	2 óra
<i>Vezetés autóúton, autópályán</i>	4 óra
<i>Vezetés földúton, könnyű terepen</i>	1 óra
<i>Vizsga</i>	1 óra

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Közforgalmú közút

Módszerátadó gyakorlat

40 óra

Vezetési és rakodási gyakorlati ismeretek átadása, tapasztalt oktatóval kezdő gépkocsivezető részére

A képzés javasolt helyszíne (ajánlás)

Közforgalmú közút

17.2.A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek, tanulói tevékenységformák (ajánlás)

17.2.1. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható sajátos módszerek (ajánlás)

Sorszám	Alkalmazott oktatási módszer neve	A tanulói tevékenység szervezeti kerete			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth	osztály	
1.	magyarázat	x			„C” kategóriás oktató tehergépkocsi Raklapok Küldeménydarabok Villás kézi raklapemelő (béka) Rakományrögzítő eszközök Kéziszerszámok Egyéni védőfelszerelések Tűzvédelmi és munkabiztonsági eszközök
2.	megbeszélés	x			
3.	vita				
4.	szemléltetés	x			
5.	szerepjáték				
6.	házi feladat				

17.2.2. A tantárgy elsajátítása során alkalmazható tanulói tevékenységformák (ajánlás)

Sorszám	Tanulói tevékenységforma	Tanulói tevékenység szervezési kerete (differenciálási módok)			Alkalmazandó eszközök és felszerelések
		egyéni	csoporth-bontás	osztály-keret	
1.	Szolgáltatási tevékenységek körében				
1.1.	Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett	x			
1.2.	Önálló szakmai munkavégzés közvetlen irányítással		x		

17.3.A tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.